

**Integratsiooni aastaraamat • Integration Yearbook
2000**

SISUKORD / CONTENTS

Me oleme teel / <i>We are on the way</i>	3
Mitu määratlust on integratsioonil? / <i>How many definitions of integration are there?</i>	5
I. Alamprogramm "Haridus"	5
I. Sub-programme "Education"	
II. Alamprogramm "Etniliste vähemuste haridus ja kultuur"	15
II. Sub-programme "The Education and Culture of Ethnic Minorities"	
III. Alamprogramm "Täiskasvanute eesti keele õpe"	17
III. Sub-programme. "The teaching of the Estonian Language to Adults"	
IV. Alamprogramm "Ühiskonnapädevus"	21
IV. Sub-programme "Social Competence"	
V. Riikliku programmi juhtimine, tegevusvõime suurendamine ja hindamine	25
V. State programme management, capacity raising and assessments	
2000. aasta trükised / <i>Publications issued in 2000</i>	28
Finantsaruanne / <i>Financial statement</i>	31
Краткий обзор	32
Integratsiooni Sihtasutuse nõukogu / <i>Board of Integration Foundation</i>	35
Töötajad / <i>Staff</i>	36

Väljaandja: Integratsiooni Sihtasutus
Koostatud koostöös:
Põhjamaade/Suurbritannia/ÜRO Arenguprogrammi projekt
EL PHARE Eesti keele õppe programm

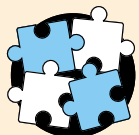
Published by Integration Foundation
Prepared with support from
Nordic/United-Kingdom/UNDP Project
EU PHARE Estonian Language Training Programme

Integratsiooni Sihtasutus Integration Foundation

Liimi 1, Tallinn 10621
Tel: +372 2 6599021
Fax: +372 2 6599022
E-mail: meis@anet.ee
<http://www.meis.ee>

Põhjamaade/Suurbritannia/ÜRO Arenguprogrammi projekt
"Toetus riiklikule integratsiooniprogrammile"
Nordic/United-Kingdom/UNDP Project
Support to the National Integration Programme

Tel: +372 2 6599027
Fax: +372 2 6599030
E-mail: nordicun@anet.ee

EL PHARE Eesti keele õppe programm
EU PHARE Estonian Language Training Programme

Tel: +372 2 6599029
Fax: +372 2 6599030
E-mail: phare@anet.ee

ME OLEME TEEL

Hiljaaegu küsis minult üks ajakirjanik, millal see integratsioon ära lõpeb. Keeruline küsimus. Nii nagu on raske määrata alguspunkti, mis ilmselt on kuskil seal, kus üks inimene avastas teise, endast erineva indiviidi ja hakkas otsima midagi, mis ühendaks. Lõpp saabub ehk siis, kui maailm on täis ühesuguseid kloonitud inimesi. Niisiis loodetavasti ei iialgi. Usun, et jäämegi otsima tasakaalu eripära ja ühtsuse vahel.

Me oleme teel ja see viib meid silmapiiri taha. Ometi on meie rajal verstaaposte, mille järgi võib teekonda hinnata ka lõpppunkti nägemata.

Kõige olulisemaks tähiseks pean seda, et paranenud on eri rahvuste suhted, mida näitab nii elu ise kui kinnitavad ka erinevad sotsioloogilised uuringud. Oma osa selles on riigi aktiivsel integratsioonipoliitikal, mida alustati 1997. aastal ja mida toetab enamik inimesi.

Siis vastuvõetud põhiseisukohti sätestavatele dokumentidele lisandus 2000. aastal riiklik programm "Integratsioon Eesti ühiskonnas 2000-2007". Alustati plaanitud tegevuste riikliku ja välisabi kaudu finantseerimise plaani koostamist aastateks 2000-2003; plaani kinnitas Vabariigi Valitsus 27.02.2001. aastal.

1998. aastal loodud Integratsiooni Sihtasutuse kaudu on kolme tegevusaasta jooksul toetatud erinevaid tegevusi Eesti riigi eelarvelistest vahenditest 12 miljoni krooniga. Toetust on saanud enam kui 200 projekti. Käesolev aastaraamat annab selle kõrval ülevaate ka sihtasutuse hallatavatest välisabivahenditest.

Aastal 2000 asuti süsteemselt jälgima muutusi eri rahvusrühmade suhetes ja arusaamades. Sellekohase küsitluse ning 1999. aastal alustatud meediamonitoringu tulemused on tehtud avalikkusele kättesaadavaks eesti, vene ja inglise keeles.

Sihtasutuse tegevus on pidevas muutumises, et konkreetsetest vajadustest lähtudes leida uusi lahendusi. Muutudes ise, muudame maailma ja oleme avatud kõigile neile, kes tahavad sellele kaasa aidata.

Katrin Saks
Eesti Vabariigi rahvastikuminister
Integratsiooni Sihtasutuse nõukogu esimees

WE ARE ON THE WAY

Recently a journalist asked me when the integration process would be complete.

That is a complicated question. In the same way that it is difficult to define the point of origin, which presumably dates back to the time when one person discovered another person who was different from himself and sought something that might unite them. The end will perhaps be achieved when the world is full of uniform, cloned individuals.

In other words hopefully never.

I believe that we will always be searching for the balance between distinctiveness and unity.

We are on the way and that way will lead us over the horizon. There are, however, milestones along the route, on the basis of which the journey may be assessed even without having seen the final destination.

I consider the most important milestone to be improved relations between different nationalities, which is demonstrated by life itself and confirmed by various sociological studies.

An important role is played by the state's active integration policy, which was initiated in 1997.

The documents prescribing fundamental positions were supplemented in 2000 by the state programme "Integration in Estonian society 2000-2007". The preparation of a schedule for the financing of planned activities through state funding and foreign aid for the years 2000-2003 was begun, and this was approved by the Government of the Republic of Estonia on 27.02.2001.

Since its foundation in 1998, various activities have been supported through the foundation, using state budgetary funds totalling 12 million kroons. Over 200 projects have received funding. This yearbook also provides an overview of the foreign aid funds administered by the foundation.

The systematic monitoring of the relations between of different ethnic groups began in 2000. The results of the corresponding survey and the media monitoring carried out in 1999 are available in Estonian, Russian and English.

The foundation's activities are in a state of continuous change in order to find new solutions in accordance with specific needs.

By changing ourselves we change the world. We are open to all those who wish to help in this endeavour.

Katrin Saks
Minister of Ethnic Affairs, Republic of Estonia
Chairman of the Supervisory Board of the Integration
Foundation

MITU MÄÄRATLUST ON INTEGRATSIOONIL?

Integratsiooni on sageli seostatud eeskätt nende poliitiliste otsustega, mis puudutavad Eestisse pärast II maailmasõda elama asunud inimeste kodakondsust või välismaalase staatust.

Sihtasutuse tegevus põhineb tõdemusel, et integratsioon on protsess, mis toimib sotsiaalsel, eelkõige kultuurilisel tasandil. Uuringud on näidanud, et kahe keeleliselt erineva kogukonna suhted on oluliselt muutunud. Vähe-malt pooled neist, kes 90ndate alguses ei osanud eesti keelt, on püüdnud seda õppida. Samas ei ole see eestlaste jaoks vajalik integreerumise tunnus piisav ühiskonna kui tervikorganismi seisukohast. Seepärast on ka riiklikus programmis aastateks 2000-2007 kirjas järgmised põhivaldkonnad ja -eesmärgid:

- keelelis-kommunikatiivne integratsioon: ühise teabevälja ja eestikeelse keskkonna taastootmine Eesti ühiskonnas kultuurilise mitmekesisuse ja vastastikuse tolerant-suse tingimustes;
- õiguslik-poliitiline integratsioon: Eesti riigile lojaalse elanikkonna kujundamine ja Eesti kodakondsuseta inimeste arvu vähenemine, Eesti riigi-identiteedi arendamine;
- sotsiaal-majanduslik integratsioon: Eesti ühiskonna iga liikme senisest suurema konkurentsivõime ja sotsiaalse mobiilsuse saavutamine ühiskonnas, sõltumata etnilisest või keelelisest tunnusest.

Protsesside ajalisk pikkust arvestades ei saavutata põhi-eesmärke kohe, vaid see eeldab konkreetsemate ja ka ajalisel täpsemalt piiritletud eesmärkide, st alamees-märkide saavutamist. Viimased on koondatud tegevus-tena alamprogrammideks.

- HARIDUS
- ETNILISTE VÄHEMUSTE HARIDUS JA KULTUUR
- TÄISKASVANUTE EESTI KEELE ÕPE
- ÜHISKONNAPÄDEVUS

Aastaraamatus käsitleme Integratsiooni Sihtasutuse poolt hallatavate riigieelarveliste ja rahvusvaheliste vahendite kasutamist nimetatud alamprogrammide kaupa. Projektide jaotus alamprogrammide ja missioonide vahel on paljudel juhtudel tinglik, kuna mitmelgi tegevusel on mõju korraga erinevates valdkondades.

I. ALAMPROGRAMM "HARIDUS"

kokku 12 743 497 krooni

Eesti ühiskonnas elama ja toime tulema õpitakse koolis, kus omandatakse keeleoskus, taustteadmised. Seepärast on suur osa integratsioonivahendeist määratud just haridusvaldkonnale. Samas jaguneb see alameesmärk ka kõige suuremaks arvuks erinevateks tegevusteks.

Tegevuste kavandamisel on aluseks kaks alamprogrammi põhieesmärki:

- a) põhikooli lõpetanu on ühiskonnapädev ja valdab eesti keelt kesktasemel;
- b) keskkooli lõpetanud noored valdavad olme- ja töö-

HOW MANY DEFINITIONS OF INTEGRATION ARE THERE?

Integration is often connected to those political decisions that concern the citizenship or alien status of people who came to live in Estonia after WWII.

The operations of the Integration Foundation are based on the belief that integration is a process taking place on a social and above all cultural level. Surveys show that the relations between two societies with different languages have changed substantially. At least half of those who at the beginning of the 90s did not speak Estonian have now attempted to learn the language. At the same time this integration prerequisite that is so important from Estonians' point of view is not sufficient from the point of view of the society as an integral organism. For that reason the state programme for 2000-2007 has presented the following main fields and goals:

- Linguistic-communicative integration, i.e. a common sphere of information and the re-creation of an Estonian-language environment in Estonia under conditions of cultural diversity and tolerance;
- Legal-political integration, i.e. the formation of a population loyal to the Estonian state and the reduction of the number of persons without Estonian citizenship;
- Socio-economic integration, i.e. achievement of increased competitiveness and social mobility on the part of every member of Estonian society independent of their ethnic or linguistic affiliation.

Taking into consideration the time span covered by the process, the aims are long term and accomplishing them requires the accomplishment of more deeply defined goals or sub-goals. The latter have been gathered as activities into sub-programmes:

- EDUCATION
- EDUCATION AND CULTURE OF ETHNIC MINORITIES
- TEACHING OF THE ESTONIAN LANGUAGE TO ADULTS
- SOCIAL COMPETENCE

The current yearbook gives an overview of the allocations of state budget and international funds in the above-mentioned sub-programmes by the Integration Foundation.

The division of the project into sub-programs and missions is in many cases conditional, since several activities have an impact on various areas at the same time.

I. SUB-PROGRAMME "EDUCATION"

Sub-programme total EEK 12 743 497

It is in school that children acquire knowledge of how to live and survive in Estonian society. Language skills and background knowledge are acquired in school. Thus a large proportion of integration funds have been aimed at education. At the same time the sub-objective is divided into a larger number of different activities.

Two main goals of the sub-programme are that:

- a) Elementary school graduates possess socially competence and a medium-level knowledge of the Estonian language;
- b) Secondary school graduates possess language skills suffi-

cient for everyday and work related relations and are capable of continuing their studies in Estonian.

The sub-programme covers four missions:

1. Estonian language as a second language teaching materials
2. Estonian language camps, family study
3. Teacher training
4. Support for schools' development work

1. ESTONIAN AS A SECOND LANGUAGE TEACHING MATERIALS

EEK 3 889 600

Mission: Develop a system for the teaching of Estonian as a second language that uses diversified, up-to-date teaching materials and language teaching models.

This mission includes the following activities:

- 1.1. Developing teaching materials and acquiring materials that support the creation of a language teaching environment
- 1.2. Diversification of Estonian as a second language teaching materials
- 1.3. Teaching materials supporting Estonian language subject teaching and acquisition of the Estonian language

1.1. Development of teaching materials and acquisition of materials that support the creation of a language-teaching environment – EEK 1 019 200

EU Phare Estonian language training programme

- Two multimedia language laboratories in Tallinn and Narva were equipped; in future these will serve as centres for multimedia language teaching methodology in the

suhtluseks vajalikul määral keelt, suudavad õppida eesti keeles.

Hariduse alamprogramm koosneb neljast missioonist, mille alla kuuluvad omakorda erinevad tegevused.

1. EESTI KEELE KUI TEISE KEELE ÕPPEMATERJALID

3 889 600 krooni

Missioon: kujundada eesti keele kui teise keele õppesüsteem, kus rakendatakse mitmekesisest ja tänapäevast õppematerjali ning keelte koosmõju arvestavaid keeleõppimise malle, et muukeelsed lapsed ja noored omandaksid eesti keele motiveeritult ning tulemuslikult. Selle missiooni alla kuuluvad järgmised tegevused.

- 1.1. Keeleõppekeskkonna kujundamist soodustavate vahendite soetamine ja õppematerjalide väljatöötamine.
- 1.2. Eesti keele kui teise keele õppematerjalide mitmekesistamine.
- 1.3. Eestikeelset aineõpetust ja eesti keele omandamist toetavad õppematerjalid.

1.1. Keeleõppekeskkonna kujundamist soodustavate vahendite soetamine ja õppematerjalide väljatöötamine – 1 019 200 krooni

EL Phare eesti keele õppe programm:

- Sisustati kaks multimeedia-keelekabinetti Tallinnas ja

6

Narvas, mis edaspidi kujunevad vastava keeleõppemetoodika keskusteks oma piirkonnas.

- 180 vene kooli varustati esmatähtsate lisaõppevahenditega (sõnaraamatud, käsiraamatud jms).
- 22 venekeelset kooli sai koolilehe võistluse jooksul lisa materjale (eesti mängufilmid, mosaiikpildid, seinapildid, pildialbumid jne).
- Koguti ülevaatlik näidiste kogu olemasolevatest eesti keele õppevahenditest. See annab nii keeleõppe pakkujaile kui ka keeleõppijatele infot, millised on võimalikud ressursid keeleõppekeskkonna rikastamiseks.

1.2. Eesti keele kui teise keele õppematerjalide mitmekesistamine

2 623 600 krooni

- Integratsiooni Sihtasutus 84 600 kr:
Põhikooli õpilastele mõeldud eesti keele kui teise keele õppe arvutiprogrammi (CD-ROM) loomine.
- EL Phare eesti keele õppe programm 2 539 000 kr:
Programmi toetusel ilmus 21 nimetust uut eesti keele õppematerjali:
 - harjutustestide vihikud põhikooli ja gümnaasiumi eesti keele eksamiteks valmistumiseks;
 - 11 metoodikavihikut võõrkeeleõpetajale;
 - kolm suuremat õpetajakäsiraamatut;
 - vene koolide õpetajate suhtlusõpik "Sulle, õpetaja!";
 - kõnearenduskomplekt esimesele kooliastmele "Õpime eesti keelt koos Mütsiku ja Patsikuga";
 - ringmängulaulude kogumik koos CDga;
 - suured eesti keele grammatika seinatabelid koos õpetaja juhendraamatuga;
 - kakskeelne ajaleht vene koolidele.

1.3. Eestikeelset aineõpetust ja eesti keele omandamist toetavad õppematerjalid – 246 800 krooni

- Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt:
Valmisid ehitus- ja õmbluseriala vene-eesti õppesõnastike käsikirjad. Sõnastikud ilmuvad 2001. aastal.

2. EESTI KEELE LAAGRID, PEREÕPE

5 857 327 krooni

Missioon: eesti keele laagri- ja pereõppe mudeli arendamine ning rakendamine, sellealane koolitus.

Eesti keele õpet laagrites ja peredes toetati järgmiselt:

- Eesti riigieelarvest 1 238 159 kr (sh Integratsiooni Sihtasutus 238 159 kr, Põllumajandusministeerium 1 000 000 kr);
 - Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt 2 493 280 kr;
 - EL Phare eesti keele õppe programm 2 125 888 kr.
- Sihtasutus korraldab kolm avalikku ja kaks suunatud konkurssi:

above regions.

- 180 Russian-language schools were equipped with additional teaching materials (dictionaries, handbooks, etc)
- 22 Russian-language schools received additional materials (Estonian movies, puzzles, posters, photo albums etc) in the school newspaper competition.
- A comprehensive collection of existing Estonian language teaching materials was made. This provides both language teachers and learners with information regarding what possible resources for the enrichment of the language teaching environment are available.

1.2. Diversification of Estonian as a second language teaching materials

EEK 2 623 600

- Integration Foundation EEK 84 600
Creation of the concept of a CD-ROM for teaching Estonian as a second language to elementary school students.
- EU PHARE Estonian Language Training Programme EEK 2 539 000
21 new Estonian teaching materials were published with support from the program, incl.
 - Estonian language exam preparation exercise books for elementary and secondary schools;
 - 11 methodology booklets for foreign language teachers;
 - three larger teachers' handbooks;
 - communication phrasebook "Sulle, Õpetaja!" (For you, teacher) for teachers at Russian-language schools;
 - speech development kit "Let's learn Estonian with Mütsik and Patsik" for the first level of schooling;
 - round dance song collection with accompanying CD;
 - large Estonian grammar wall tables together with teachers' guidebook.

1.3. Teaching materials supporting Estonian language subject teaching and Estonian language learning – EEK 246 800.

- Nordic countries/United Kingdom/UNDP project:
Manuscripts for Russian-Estonian learning dictionaries for occupations in the construction and textile industries were completed. The dictionaries will be published in 2001.

2. ESTONIAN LANGUAGE CAMPS, FAMILY EXCHANGE PROGRAMMES

EEK 5 857 327

Mission:

Development of the Estonian language camp and family exchange model and respective training.

Estonian language training in camps and families was supported by donors as follows:

Estonia's state budget EEK 1 238 159, (incl. Integration Foundation EEK 238 159, Ministry of Agriculture EEK 1 000 000), Nordic countries/United Kingdom/UNDP project EEK 2 493 280, EU PHARE Estonian Language Training Programme EEK 2 125 888.

The foundation conducted three open and two restricted

8

- 1) eesti keele õpe laagrites ja peredes;
- 2) eesti keele õpe laagrites ja peredes riskirühma lastele;
- 3) eesti keele õpe taluperedes;
- 4) suvine eesti keele õpe SRÜ riikidest pärit eesti rahvusest noortele (suunatud konkurs);
- 5) eesti keele õpe laagrites ja peredes talvisel ning kevadisel koolivaheajal 2000/2001. õ-a (suunatud konkurs).

Projekte hindab eesti keele laagri- ja pereõppe nõukoda, kuhu kuuluvad doonorprogrammide esindajad, haridusministeeriumi, keeleinspektsiooni ja laagrijuhtide nõukoja esindaja, eesti keele õpetaja vene õppekeelelega koolis ning muukeelne üliõpilane.

Jõhvis ja Tallinnas korraldati kaks konkursitingimusi tutvustavat infopäeva.

Toetus määrati 72 projektile (sh 45 keelelaagriprojekti, 27 pereõppeprojekti). Laagri- ja pereõppes osales 3500 noort, neist muukeelseid noori ligi 2700.

Integratsiooni Sihtasutuse ning nõukoja eestvõttel korraldati 5. ja 6. mail Türi-Allikul arendusseminar laagri- ja pereõppeprojektide korraldajatele ning laagrite eesti keele õpetajatele. Seminaril anti lisateadmisi projekti juhtimiseks, eelarvealaseid näpunäiteid, tutvustati erinevaid keelaagritele sobivaid keeleõppevahendeid.

Esmakordselt toimusid 2000. aastal arendusseminarid laagri- ja pereõppes osalenud noortele. 7. ja 8. oktoobril Palmes ning 8. detsembril Tallinnas osales 40 noort, kes hindasid suvise keeleõppe tulemuslikkust. Lähtuvalt noorte ettepanekutest on muudetud 2001. aasta eesti keele laagri- ja pereõppe konkursi tingimusi.

3. ÕPETAJATE TÄIENDUSKOOLITUS

754 500 krooni

Missioon: sihipärastada ja laiendada eesti keele kui teise keele ning teiste ainete õpetajate põhi- ja täienduskoolitust, et muu õppekeelega koolis töötaksid kutsenõuetele vastavad õpetajad.

Selle missiooni alla kuuluvad järgmised tegevused.

- 3.1. Eesti keele kui teise keele õpetajate täienduskoolitus.
- 3.2. Eesti keele õppe täienduskoolitus teiste ainete õpetajatele jm koolitus.

3.1. Eesti keele kui teise keele õpetajate täienduskoolitus

255 000 krooni

Haridusministeeriumi, Briti Nõukogu ning Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO Arenguprogrammi ühisprojekt "Eesti keele kui teise keele õpetajate regionaalse täienduskoolituse võrgustik" alustas oma tööd 1998. aastal. Eesmärk on pakkuda eesti keele kui teise keele õpetajatele metoodika- ja ainealast täienduskoolitust. Projekti raames on korraldatud järgmised tegevused.

- Eesti keele kui teise keele õpetajate piirkondliku täienduskoolituse võrgustiku väljaarendamine.
- Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 9 000 kr.
– Võrgustikus on 30 aktiivset spetsiaalse koolitajakooli-

tenders:

- 1) Estonian language teaching in camps and families
- 2) Estonian language teaching in camps and families to risk group children
- 3) Estonian language teaching on farms
- 4) Summer language courses for ethnic Estonians from CIS countries (restricted tender)
- 5) Estonian language teaching in camps and families during winter and spring school holidays in 2000/2001 (restricted tender)

Projects were assessed by the Estonian Language Camp and Family Study Council. The council includes representatives of donor programmes; the Ministry of Education, Language Inspectorate and camp managers' council representative; an Estonian language teacher from a Russian-language school and a non-Estonian university student. Two information days were organised in Tallinn and Jõhvi to present the terms of the tender.

72 projects (incl. 45 language camp projects, 27 family study projects) were allocated subsidies. 3500 youths participated in camp and family studies, ca 2700 of whom were non-Estonian youths.

3. CONTINUING EDUCATION FOR TEACHERS

EEK 754 500

Mission:

To direct and expand the basic training and continuing education of teachers of Estonian as a second language and other subjects, to ensure that the qualifications of teachers employed at non-Estonian-language schools correspond to the requirements.

This mission includes the following activities:

- 3.1. Continuing education for teachers of Estonian as a second language
- 3.2. Continuing education in Estonian-language teaching for teachers of other subjects, and other training

3.1. Continuing education for teachers of Estonian as a second language

EEK 255 000

Joint project of the Ministry of Education, British Council and the Nordic countries/United Kingdom/UNDP project, Regional Supplementary Training Network for Teachers of Estonian as a Second Language started work in 1998. The aim is to offer methodological and subject-related continuing education to teachers of Estonian as a second language. The following steps have been taken within the framework of the project:

- Development of regional continuing education network for teachers of Estonian as a second language Nordic countries/United Kingdom/UNDP project –

EEK 9 000:

- the network has 30 active state language and senior teachers who have received special training to be teacher trainers;
- three support centres have been established;
- creation of an electronic databank was started;
- 1050 teachers have participated at 62 training events organised by the network.
- Seminars for network teachers

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project –
EEK 76 000:

Network members participated in four development seminars and training courses: information technology in schools and its uses in the teaching process, the preparation of methodological materials and the presentation of the uses of new materials.

- Collections of Estonian language teaching materials for teachers

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project –
EEK 50 000:

- network members compiled two kits of methodological articles, "Teaching Estonian as a Second Language";
- to present the articles, a one-day training course attended by 130 language teachers all over Estonia was organised.
- Assistance to support centres for the organisation of continuing education in their region

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project –
EEK 120 000:

Support centres have begun purchasing teaching and methodological materials for the teaching of Estonian as a second language. In all of the three support centres teachers can use and borrow the materials to help prepare and conduct their lessons.

3.2. Continuing education in Estonian-language teaching for teachers of other subjects, and other training

EEK 499 500

- Continuing education in Estonian as a second language for teachers of other subjects

Integration Foundation – EEK 199 500:

The project "Student Cultural Immersion in Tartu".

- Development of training programmes and continuing education models

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project
EEK 300 000:

An open tender was held to organise Estonian language and social training for non-Estonian-speaking teachers. Projects supported:

- Viljandi Culture College project "Headmaster and Teacher at non-Estonian-language School as an Example in the Formation of a Creative and Loyal Citizen"
- TPU Continuing Education department project "Estonian Language and Social Training for Non-Estonian Teachers and Headmasters"
- TU Narva College project "Student Cultural Immersion in Haapsalu":

tuse saanud riigikeele- ja juhtivõpetajat.

- Loodud on kolm tugikeskust (Tallinna Mahtra Gümnaasiumis, Virumaa Kõrgkoolis, Tartu Annelinna Gümnaasiumis).
- Alustati elektroonilise infopanga loomist.
- Võrgustiku korraldatud 62 koolituses on osalenud 1050 pedagoogi.
- Võrgustiku õpetajate seminarid.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 76 000 kr:

Võrgustiku liikmed osalesid neljas arendusseminaris ja koolituses: infotehnoloogia koolis ja selle kasutusvõimalused õppetöös, metoodikamaterjalide kirjutamine ja uute materjalide kasutusvõimaluste tutvustamine.

- Eesti keele õpetamise materjalide kogumikud õpetajatele.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 50 000 kr:

- Võrgustiku liikmed koostasid kaks metoodikaartiklile kogumikku: "Eesti keele kui teise keele õpetamine" I ja II.
- Artikleid tutvustati ühepäevasel koolitusel, kus osales 130 eesti keele kui teise keele õpetajat kogu Eestist.
- Toetus tugikeskustele oma piirkonnas täienduskoolituse korraldamiseks.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 120 000 kr:

Tugikeskustesse alustati eesti keele kui teise keele õpetaja metoodikamaterjalide soetamist. Kõigis kolmes tugikeskuses saavad õpetajad neid materjale oma tundideks valmistumisel ning tundide andmiseks kasutada ja laenutada.

3.2. Eesti keele õppe täienduskoolitus teiste ainete õpetajatele jm koolitus

499 500 krooni

- Teiste ainete õpetajate eesti keele kui teise keele täienduskoolitus.

Integratsiooni Sihtasutus – 199 500 kr:

Projekt "Üliõpilaste kultuurikümblus Tartus": eesti keele ja kultuuri kümbluse laager Tartu Ülikooli Narva Kolledži alus- ja algõppe üliõpilastele (tulevastele vene õppeekelega üldhariduskoolide õpetajatele).

- Koolitusprogrammide ja täiendusõppemudelite väljatöötamine.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 300 000 kr.

Korraldati avalik konkurss muukeelsete pedagoogide eesti keele ja ühiskonnaalase koolituse korraldamiseks. Toetati

- Viljandi Kultuurikolledži projekti "Muukeelse kooli juht ja pedagoog kui eeskujuloo ja lojaalse kodaniku kujundamisel";
- TPÜ täienduskoolituse osakonna projekti "Eesti keele ja ühiskonnaalased koolitused muukeelse kooli õpetajatele ja koolijuhtidele";
- TÕ Narva Kolledži projekti "Üliõpilaste kultuurikümblus Haapsalus".

Koolitustes osales kokku 167 pedagoogi (sh koolijuhid, klassiõpetajad, aineõpetajad, üliõpilased koolieelse kasvatus ja algklassiõpetajate erialalt). Alustati monitooringut erinevate koolitusmudelite tulemuslikkusele hinnangu andmiseks.

4. TOETUS KOOLIDE ARENDUSTÖÖLE

2 242 070 krooni

Mission: luua koolides tingimused, mis tagaksid õppeühemete eestikeelse töö ning kooli lõpetajate eesti keele kui teise keele oskuse olme- ja töösuhtluseks vajalikul tasemel, et õppurid integreeruksid Eesti ühiskonda. Selle missiooni alla kuuluvad järgmised tegevused.

- 4.1. Tugiõpetuse andmine muukeelsetele õpilastele eestikeelses koolis.
- 4.2. Stipendiumiprogramm kõrgkooli lõpetanud eesti keele kui teise keele õpetajana tööleasujatele.
- 4.3. Eesti ja vene õppekeele koolide õppekava arenduskoostöö.
- 4.4. Eesti keele kui teise keele süvaõpe kõrgkoolides.
- 4.5. Eesti ja vene õppekeele koolide koostöö.
- 4.6. Kodanikukasvatuse ja Estica õppematerjalide mitmekesistamine.
- 4.7. Huvijuhtide ja noorsootöötajate täienduskoolitus kodaniku ning mitmekultuurilise kooli teemadel.

4.1. Tugiõpetuse andmine muukeelsetele õpilastele eestikeelses koolis

150 000 krooni

– Integratsiooni Sihtasutus:

Teema "Muukeelne laps eestikeelses koolis": toetused viiele koolile: Lasnamäe Üldgümnaasium, Kiviõli 1. Keskkool, Kallavere Keskkool, Tallinna Laagna Gümnaasium, Kohila Gümnaasium.

Koolides korraldati õpilaste, õpetajate ja lastevanemate kogemuste pilootuuring.

4.2. Stipendiumiprogramm kõrgkooli lõpetanud eesti keele kui teise keele õpetajana tööleasujatele

230 000 krooni

– Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt:

Vajadus kompetentsete eesti keele õpetajate järele on Kirde-Eesti piirkonnas äärmiselt suur. Programmi toetusel alustas 2000/2001. õppeaastast Ida-Virumaa muukeelse õppekeele õppeasutustes tööd 11 uut eesti keele õpetajat.

Stipendiumiprogrammi raames tööle asunud õpetajad

A total of 167 teachers participated in the training (incl. headmasters, class teachers, teachers of different subjects, students of preschool education and elementary school teaching)

A monitoring project was implemented to give an assessment of the efficiency of different training models.

4. SUPPORT FOR SCHOOLS' DEVELOPMENT WORK

EEK 2 242 070

Mission:

To create in schools conditions guaranteeing that study groups work in the Estonian language and that secondary school graduates possess Estonian-language proficiency in everyday and work-related communication at the level necessary for the learners to integrate in Estonian society. This mission includes the following activities:

- 4.1. Training for non-Estonian-speaking students studying at Estonian-language schools*
- 4.2. Scholarship programmes*
- 4.3. Curriculum development co-operation between Estonian-language and Russian-language schools*
- 4.4. Intensive teaching of Estonian as a second language in colleges*
- 4.5. Co-operation between Estonian-language and Russian-language schools*
- 4.6. Diversification of civics and Estonian subject matter teaching materials*
- 4.7. Continuing education for hobby teachers and youth leaders on the topics of civics and the multicultural school*

4.1. Training for non-Estonian-speaking students

EEK 150 000

– *Integration Foundation:*

Provision of supporting instruction to non-Estonian-speaking students in Estonian-language schools

Topic "The non-Estonian-speaking Child in an Estonian School": support for five schools: Lasnamäe General Gymnasium, Kiviõli Secondary School No 1, Kallavere Secondary School, Laagna Gymnasium in Tallinn, Kohila Gymnasium.

A pilot survey of students', teachers' and parents' experiences was conducted in the schools.

4.2. Scholarship programmes

EEK 230 000

– *Nordic countries/United Kingdom/UNDP project:*

Scholarship programmes for graduates of institutions of higher education beginning work as Estonian as a second language teachers

The need for competent Estonian language teachers is particularly high in northeast Estonia. With the support of the programme 11 new Estonian language teachers began work at non-Estonian-language educational establishments in East Viru County from the 2000/2001 school year.

Teachers who started work through the scholarship programme also participated in a continuing education course where new teaching materials and methodology were presented.

4.3. Co-operation between Estonian and Russian-medium schools in curriculum development

EEK 136 394

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 53 661:

The Ministry of Education and Nordic countries/United Kingdom/UNDP joint project "Open Curriculum" began in 1998. The following events took place in the framework of this project:

- *School development training, drafting and archiving of training minutes, analysis and generalisation of final written assignments*

Training performed:

- 1) *3 curriculum training courses (4-day camps) where 103 teachers from 32 schools participated;*
- 2) *3 team development seminars.*

- *Development of new training models, contents and materials*

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 72 233:

3 training models have been developed together with the corresponding training teams:

- 1) *curriculum development for one school's teaching staff;*
- 2) *module curricula to improve qualifications (independent training in the TPU Continuing Education department:*
 - *"Pedagogical Foundations for the Socialisation of First and Second Level Students at Elementary Schools";*
 - *"Teacher Self-Realisation in a Changing World and in Schools Undergoing Reform".*

Manuscripts for three methodological curriculum development materials were compiled:

- *"About School Development Plan and Curriculum - from the point of view of blending into society (integration and socialisation)";*
- *"Support for the Educational Innovation Process"*
- *"Personal Participation"*

- *Development of support centres for the school cooperation network, network development, training*

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project EEK 10 500:

18 pilot schools were interviewed for school curriculum development. Curriculum development training models were completed on the basis of the analysis of the schools' curricula.

4.4. Intensive teaching of Estonian as a second language in colleges

EEK 431 576

- *Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 130 000:*

osalesid uusi õppematerjale ja metoodikat tutvustavas täienduskoolituses.

4.3. Eesti ja vene õppekeele koolide õppekava arenduskoostöö

136 394 krooni

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 53 661 kr: 1998. aastal alustati Haridusministeeriumi ja Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO Arenguprogrammi ühisprojekti "Avatud õppekava", mille raames toimusid järgmised tegevused.

- Kooliarenduskoolitus, koolitusprotokollide vormistamine ja arhiivimine, lõputööde analüüs ja üldistamine. Kõigi 1999. aasta kaheksa õppekavakoolituse materjalid on avalikuks kasutamiseks kättesaadavad Pedagoogika Arhiivmuuseumis. Neis sisalduvad nii koolituste päevakavad, koolitajate ning koolitustes osalenute nimekirjad kui ka koolitusteemade lühikokkuvõtete kirjeldused.

Korraldati:

- 1) kolm õppekavakoolitust (4 päeva kestnud laagrit), kus osales 103 pedagoogi 32 koolist;
- 2) kolm töörühma arendusseminari.

- Uute koolitusmudelite ja -sisude, koolitusmaterjali väljatöötamine.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 72 233 kr: Välja on töötatud kolm koolitusmudelit koostöös vastavate koolitustöörühmadega:

- 1) õppekava arendus ühe kooli töörühmale;
- 2) moodulõppekavad kutseoskuste täiendamiseks (iseseisev koolitus TPÜ täienduskoolituse osakonnas):
 - "Põhikooli esimese ja teise astme õpilaste sotsialiseerumise pedagoogilised alused";
 - "Õpetaja eneseteostus muutuvmas maailmas ja uuenevas koolis".

Alustati kolme metoodilise õppekavaarendusmaterjali käsikirja koostamist:

- "Kooli arengukavast ja kooli õppekavast - vaade ühiskonda sulandumise (integreerumise ja sotsialiseerumise) aspektist";
- "Haridusinnovaatilise protsessi toetamine";
- "Isiklik osalemine".

- Koolide koostöövõrgustiku tugikeskuste väljaarendamine, võrgustiku arendus, koolitus.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 10 500 kr: Kooli õppekava arendamiseks intervjueriti 18 katsekooli. Kooli õppekavade analüüsi baasil valmisid õppekavaarenduse koolitusmudelid.

4.4. Eesti keele kui teise keele süvaõpe kõrgkoolides

431 576 krooni

- Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 130 000 kr: Kolmes Eesti kõrgkoolis jätkati intensiivsete keelekursuste organiseerimist. Osales 100 tudengit (Tallinna Tehni-

kaülikool, Eesti Põllumajandusülikool, Eesti Kunstiakaadeemia Rakenduskunsti Kolledž).

- Euroopa Liidu Phare eesti keele õppe programm – 301 576 kr:

1999.–2000. õppeaastal organiseeriti kuues Eesti kõrgkoolis intensiivsed keelekursused, kus osales 503 tudengit. Koostati kõrgkoolide konkreetsetele vajadustele vastavad õppekavad. Kõrgkoolide raamatukogusid täiendati õppekava toetavate materjalidega. Korraldati projektide hindamine.

4.5. Eesti ja vene õppekeelegra koolide koostöö

1 187 047 krooni

- Üldhariduskoolide õpilaste lühi- ja pikaajaliste vahetusprogrammide mudelite väljatöötamine ja rakendamine.

Integratsiooni Sihtasutus – 225 000 kr:

Toetati kuut õpilasvahetusprogrammi: Võru Vene Gümnaasium (koostöö Saaremaa Mustjala Põhikooliga); Pui-ga Põhikool (koostöö Võru Vene Gümnaasiumiga); Lasnamäe Gümnaasium (koostöö Laagna Gümnaasiumiga); Ehte Humanitaargümnaasium (koostöö Sõle Gümnaasiumiga); Kohtla-Järve linna Ahtme Gümnaasium (koostöö Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumiga).

2001. aastal korraldatakse seminar, kus osalenud koolid vahetavad oma kogemusi.

- Kutseõppeasutuste õpilaste vahetusprogrammi mudeli väljatöötamine ja projektide rakendamine.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 962 047 kr:

Töötati välja mudel "Muukeelsete kutseõppeasutuste õpilaste vahetusprogramm", mille raames korraldati ühepäevane arendusseminar. Mudeli katsetamises osalesid

- "Narva Kaubanduskooli ja Kuressaare Ametikooli vahetusprogramm" - 8 Kuressaare õpilast oli 2 nädalat Narvas;
- "Kuressaare Ametikooli ja Narva Kaubanduskooli vahetusprogramm" - 8 Narva õpilast oli 4 nädalat Kuressaares;
- "Sillamäe Kutsekooli ning Olustvere Teenindus- ja Majanduskooli vahetusprogramm" - 8 Sillamäe õpilast oli 8 nädalat Olustveres.

Mudeli edasiarendamiseks telliti kaks eksperthinnangut. Mudeli praktiliseks kasutamiseks korraldatud konkursi raames toimus teabepäev, kus tutvustati mudelit ja selle rakendamise võimalusi. Toetati 8 projekti, millest 7 viiakse ellu 2001. aastal. 2000. aastal korraldati Kuressaare Ametikooli ja Kohtla-Järve Polütehnikumi vahetusprogramm – 3 Kohtla-Järve õpilast oli 4 nädalat Kuressaares.

The organisation of intensive language studies was continued at three Estonian institutions of higher education. About 100 students participated (Tallinn Technical University, Estonian Agricultural University, Estonian Arts Academy's Applied Art College).

- *European Union Phare Estonian language training programme – EEK 301 576:*

In 1999-2000 intensive language courses were organised at six Estonian institutions of higher education: 503 students participated. Curricula were drafted following the specific requirements of institutions of higher education. The libraries of institutions of higher education were supplied with materials supporting the curriculum. Project assessment was carried out.

4.5. Co-operation between Estonian and Russian-medium schools

EEK 1 187 047

- *Development and implementation of short and long term exchange programme models for students of comprehensive schools*

Integration Foundation – EEK 225 000

6 student exchange programmes were supported.

In 2001 a seminar will be held for schools that participated to exchange their experiences.

- *Development and implementation of exchange programme models for students of vocational schools Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 962 047:*

A model Exchange Programme of Non-Estonian Vocational School Students was developed and a 1-day development seminar was organised. (Model testing participants:

- *Narva Trade School and Kuressaare Vocational School Exchange Programme – eight Kuressaare students spent two weeks in Narva;*
- *Kuressaare Vocational School and Narva Trade School Exchange Programme – eight Narva students spent four weeks in Kuressaare;*
- *Sillamäe Vocational School and Olustvere Service and Business School Exchange Programme - eight Sillamäe students spent eight weeks in Olustvere).*

Two expert appraisals were ordered for the further development of the model.

Within the framework of the tender to organise practical implementation of the model, an information day was organised to present the model and the opportunities for its application. Eight projects received support, and seven of these will be organised in 2001.

4.6. Teaching materials for civics and Estonian subject matter

EEK 38 100

– *Nordic countries/United Kingdom/UNDP project: The Russian-language manuscript of 9th Grade Civic Studies Course for Russian language schools was completed. It will be published in 2001.*

4.7. Training for hobby teachers and youth leaders on the topics civics and the multicultural school

EEK 68 000

– *Nordic countries/United Kingdom/UNDP project: A three-cycle series of continuing education courses was organised for Russian-language schools' hobby group leaders at the Viljandi Culture College Supplementary Training centre. 30 group leaders from non-Estonian schools participated in the training courses.*

4.6. Kodanikukasvatuse ja Estica õppematerjalide mitmekesistamine

38 100 krooni

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti toetusel valmis vene õppekeelega koolidele ülesannete kogu "Kodanikuõpetuse praktikum 9. klassile" venekeelne käsikiri. Ülesannete kogu ilmub 2001. aastal.

4.7. Huvijuhtide ja noorsootöötajate täienduskoolitus kodaniku ning mitmekultuurilise kooli teemadel

68 000 krooni

– Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt: Venekeelse õppekeelega koolide huvijuhtidele korraldati Viljandi Kultuurikolledži täienduskoolituskeskuses kolmetsükliline täienduskoolitus. Koolituses osalesid 30 muukeelse kooli huvijuhid erinevatest Eesti piirkondadest.

II. ALAMPROGRAMM "ETNILISTE VÄHEMUSTE HARIDUS JA KULTUUR"

ETNILISTE VÄHEMUSTE HARIDUS JA KULTUUR

kokku 1 845 286 krooni

Eesmärk on võimaldada etnilistel vähemustel saada haridust oma emakeeles ning säilitada oma kultuuri. Siht-
rühmad on nii põlised rahvusvähemused kui ka alles 20.
sajandi teisel poolel Eestisse sisse rännanud etnilised vä-
hemused.

Selle alamprogrammi alla kuuluvad järgmised tegev-
used.

1. Eesti mitmekultuurilisust tutvustavate materjalide välja-
arendamine.
2. Rahvuskultuuriseltside, kunstikollektiivide ja pühapäe-
vakoolide projektide toetamine.
3. Rahvusvähemuste Ümarlaud.

1. ESTI MITMEKULTUURILISUST TUTVUSTAVATE MATERJALIDE VÄLJAARENDAMINE

556 986 krooni

Mission: teadlikustada Eesti ühiskonda kultuurierine-
vustest, laiendada Eestis elavate etniliste vähemuste või-
malusi keele ja kultuuri eripära säilitamisel ning suurenda
nende teadmisi Eestist.

- Eesti mitmekultuurilisust tutvustavate materjalide
väljaarendamine (ajaloost, kultuurist, eestlastest, et-
nilistest vähemustest).

Integratsiooni Sihtasutus – 294 786 kr.

Estica konkursi raames toetati 10 projekti.

- Piirkondlike kodulooliste materjalide koostamine.

Integratsiooni Sihtasutus – 200 000 kr.

- Dokumentaalfilm "Tere, kallid kodu".

OÜ Filmistuudio AMORi film jutustab vaatajatele poole
tunni jooksul inimestest, kes elavad maal, mis ei ole nen-
de etniline kodumaa. Tegemist on portreede kaudu avar-
duva teemafilmi, mis seab küsimuse: "Mis on kodu-
maa?"

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt toetas filmi
valmimist 52 000 krooniga.

- Kogumik "Integratsioonimaastik - ükskõiksusest
koosmeeleni".

Jaan Tõnissoni Instituudi väljaantud artiklikogumik si-
saldab rahvusvahelise konverentsi "Kultuuriline plura-
lism Eestis: poliitika ja lahendused" materjale, kusjuu-
res mõningaid ettekandeid on kogumiku jaoks täiendat-
ud ja laiendatud. Kogumiku lisades esitatakse rahvusva-
helise konverentsi programm ning esinejate ja vestlus-
ringide juhtide koostatud teesid, mis olid aluseks konve-
rentsi aruteludele.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt toetas kogu-
miku väljaandmist 10 200 krooniga.

II. SUB-PROGRAMME "THE EDUCATION AND CULTURE OF ETHNIC MINORITIES"

THE EDUCATION AND CULTURE OF ETHNIC MINORITIES

Sub-programme – total EEK 1 845 286

*The aim is to provide ethnic minorities with the opportu-
nity to acquire education in their own mother tongue and
preserve their culture. Target groups are the native ethnic
minorities and also those ethnic minorities that have mo-
ved to Estonia during the second half of 20th century.*

This sub-programme consists of the following activities:

1. *Development of materials presenting multiculturalism in
Estonia*
2. *Projects of Ethno-Cultural Associations, Arts Collectives
and Sunday Schools*
3. *Round table of National Minorities*

1. DEVELOPMENT OF MATERIALS PRESENTING MULTICULTURALISM IN ESTONIA

EEK 556 986

Mission:

*To increase Estonians' awareness of cultural differences,
expand the possibilities of ethnic minorities living in Esto-
nia to preserve their linguistic and cultural distinctiveness
and increase their knowledge of Estonia.*

- *Development of materials presenting multiculturalism
in Estonia (on history, culture, Estonians, ethnic mino-
rities)*

Integration Foundation – EEK 294 786

*Ten projects were supported in the Estonian subject mat-
ter tender*

- *Compilation of regional studies materials*

Integration Foundation – EEK 200 000

- *Documentary: Hello Dear Home*

*(The half-an-hour Movie made by OÜ Filmistuudio
AMOR tells the tale of people who are living in a country
that is not their ethnic homeland. It is a topic movie ope-
ning through portraits and it presents the question: What
is a homeland?)*

*The Nordic countries/United Kingdom/UNDP project
supported the movie making with – EEK 52 000*

- *Compilation: Integration landscape - from indifferen-
ce to unity*

*The Nordic countries/United Kingdom/UNDP project
supported the publishing with EEK 10 200.*

2. PROJECTS OF ETHNO-CULTURAL ASSOCIATIONS, ARTS COLLECTIVES AND SUNDAY SCHOOLS

EEK 1 208 300

Mission:

To support the preservation of ethnic minorities' culture and language through ethno-cultural associations, arts collectives and Sunday schools

- Support for ethno-cultural associations, arts collectives and Sunday schools

– Integration Foundation EEK 663 300:

Preservation and presentation of ethnic culture through exhibitions, concerts, festivals, Internet homepages, books etc; total of 24 projects supported.

– Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 545 000:

In the course of two project competitions a total of 27 projects received support.

15 of these projects were connected with the organisation of cultural associations' events, four projects with Sunday school activities, in the framework of five projects one dictionary and four information materials presenting the activities of cultural associations were published, in connection with two projects two cultural associations acquired their own homepages and the aim of one project was the purchase of a national instrument called a kurai.

3. ROUND TABLE OF NATIONAL MINORITIES

EEK 80 000

Mission:

To promote co-operation between national cultural associations and also cooperation with the state.

– Integration Foundation:

Support for the operations of the Roundtable of National Minorities – EEK 80 000

2. RAHVUSKULTUURISELTSE, KUNTIKOLLEKTIIVIDE JA PÜHAPÄEVAKOOLIDE PROJEKTIDE TOETAMINE

1 208 300 krooni

Missioon: toetada rahvuskultuuriseltse, kunstikollektiivide ja pühapäevakoolide tegevuse kaudu etniliste vähemuste keele ja kultuuri säilimist.

- Rahvuskultuuriseltse, kunstikollektiivide ja pühapäevakoolide projektide toetamine.

– Integratsiooni Sihtasutus – 663 300 kr:

Oma rahvuskultuuri säilitamine ja tutvustamine näituste, kontsertide, festivalide, Interneti-kodulehekülje, raamatute jmt kaudu; toetati 24 projekti.

– Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 545 000 kr:

Kahe projektikonkursi raames toetati 27 projekti tegevust. Neist 15 projekti oli seotud kultuuriseltse ühisürituste korraldamisega, 4 projekti pühapäevakoolide tegevusega, 5 projekti raames antakse välja üks sõnastik ja neli erinevate kultuuriseltse tegevust tutvustavat teost, 2 projekti raames loodi kahele kultuuriseltse Interneti-kodulehekülge ning ühe toetatud projekti eesmärk oli rahvusliku instrumendi kurai soetamine.

3. RAHVUSVÄHEMUSTE ÜMARLAUD

80 000 krooni

Missioon: soodustada rahvuskultuuriseltse omavahe-list koostööd ja koostööd riigiga.

– Integratsiooni Sihtasutus – 80 000 kr:

Rahvusvähemuste Ümarlaua tegevuse toetamine.

III. ALAMPROGRAMM "TÄISKASVANUTE EESTI KEELE ÕPE"

TÄISKASVANUTE EESTI KEELE ÕPE

kokku 12 604 257 krooni

Eri aegadel korraldatud rahvussuhete uuringud on näidanud, et eestlaste enamiku jaoks seostub integratsiooni tulemuslikkus suurelt osalt muulaste oskusega suhelda eesti keeles. Samas aitab riigikeeleoskus vähendada mitte-eestlaste eristatust ühiskonnas. Sellest lähtudes on lähiaastatel üheks riikliku programmi konkreetsmaks eesmärgiks seatud luua täiskasvanud mitte-eestlastele võimalusi eesti keele oskuse parandamiseks ja sotsiokultuurilise pädevuse suurendamiseks.

Nagu alamprogrammi pealkiri ütleb, on sihtrühmaks täiskasvanud, kes enam ei ole hõlmatud kooli- või kõrgkooliharidusega, kus oleks võimalus omandada eesti keelt. Uuringud on näidanud, et täiskasvanute keeleoskus jääb alla noorte omale, samas on olemas piisav huvi keele õppimise ja praktiseerimise vastu.

Selle alamprogrammi alla kuuluvad järgmised tegevused.

1. Toetus tasemeeksamite süsteemile.
2. Toetus õppemetoodika arendusele.
3. Toetus täiskasvanute eesti keele õppele.
4. Keeleõppe reklaamimine.

1. TOETUS TASEMEEKSAMITE SÜSTEEMILE

197 100 krooni

Mission: arendada eesti keele oskuse tasemeeksamite süsteemi ning sellega seotud nõustamist eesmärgiga tagada eksamitulemuste suurem usaldatavus ja positiivne tagamismõju eesti keele kui teise keele õppel.

– Keeleeksameid ja eksamikorda tutvustavate materjalide koostamine ja levitamine.

EL Phare eesti keele õppe programm 100 500 kr.

– Eesti keele oskuse hindamise kohta teabe levitamine.

EL Phare eesti keele õppe programm 96 600 kr:

Anti välja neli harjutustestide komplekti koos helilintidega eesti keele tasemeeksamiteks (alg- ja kesk- ning kõrge taseme). Eesti- ja venekeelset eksamikordust tutvustavat infolehte levitati õppijaile keelefirmade kaudu.

III. SUB-PROGRAMME. "THE TEACHING OF THE ESTONIAN LANGUAGE TO ADULTS"

THE TEACHING OF THE ESTONIAN LANGUAGE TO ADULTS

Sub-programme total EEK 12 604 257

Surveys of ethnic relations performed at different times have shown that for the majority of Estonians the effectiveness of integration lies in non-Estonians' ability to communicate in Estonian. At the same time speaking the state language also helps to decrease the isolation of non-Estonians from social life. Hence one of the main objectives of the state programme over the next years is the creation of possibilities for adult non-Estonians to improve their Estonian language skills and increase their socio-cultural proficiency.

As the sub-programme headline says, the target group is adults who no longer are connected with education at a school or institution of higher education, where it would be possible to acquire Estonian language skills. Surveys also show that adults' language skills are much lower than those of the younger generation, although there is sufficient interest in learning the language and practicing it.

This sub-programme consists of the following activities:

1. Support for the examination system
2. Support for the development of teaching methodology
3. Support for the teaching of Estonian to adults
4. Language learning promotion

1. SUPPORT FOR THE EXAMINATION SYSTEM

EEK 197 100

Mission:

To develop the system of Estonian language proficiency level examinations and counselling, in order to guarantee the higher reliability of examination results and also positive feedback to the teaching of Estonian as a second language

– *Compilation and distribution of materials regarding language exams and their organisation*

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 100 500

– *Distribution of information about the evaluation of Estonian language proficiency*

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 96 600:

Four exercise test kits were published together with audio-tapes for the Estonian language levels (lower level in 2000 and intermediary and higher level in 2001). The information leaflet presenting the organisation of the examination was distributed to learners through language firms.

2. SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF TEACHING METHODOLOGY

EEK 1 450 000

Mission:

To create the prerequisites for the linguistic-communicative integration of adult non-Estonians through the availability of quality Estonian language teaching.

- *Organising supplementary training for adults' Estonian language teachers*

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 400 000:

Over 120 adults' language teachers participated in the systematic training.

More than 200 Estonian language teachers at Russian schools received information at regularly held information days regarding changes in the proficiency level exams and also became acquainted with new teaching materials.

- *Compilation of teaching resource based on the Estonian language proficiency level descriptions*

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 600 000

- *Compilation of methodological and didactic guides for teachers*

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 450 000:

A manuscript of the teaching kit (textbook, exercise book, teacher's book, audiotape) for advanced students was compiled and tested in practice on a specific student group. The kit will be published in 2001.

22 language firms in East Viru County and Tallinn were supplied with modern teaching materials that support the adaptation of teaching in correspondence to the proficiency level descriptions.

2. TOETUS ÕPPEMETOODIKA ARENDUSELE

1 450 000 krooni

Missioon: luua eeldused täiskasvanud mitte-eestlastele keelelis-kommunikatiivseks integratsiooniks kvaliteetse eesti keele õppe kättesaadavuse näol.

- Täienduskoolituse korraldamine täiskasvanute eesti keele õpetajatele.

EL Phare eesti keele õppe programm – 400 000 kr:

Süsteemaatilises koolituses osales enam kui 120 täiskasvanute keeleõpetajat.

Rohkem kui 200 vene koolide eesti keele õpetajat sai regulaarselt toimunud koolituspäevadel infotasemeeksami muudatuste kohta ning tutvus uute õppematerjalidega.

- Eesti keele tasemekirjeldustel rajaneva õppevara koostamine.

EL Phare eesti keele õppe programm – 600 000 kr.

- Metoodiliste ja didaktiliste juhendite koostamine õpetajatele.

EL Phare – 450 000 kr:

Valmistati ette edasijõudnute õppekomplekti (õpik, töövihik, õpetajaraamat, helilint) käsikiri ja katsetati seda praktikas konkreetse õpperühma kursusel. Komplekt ilmub 2001. aastal.

22 keelefirmat Ida-Virumaal ja Tallinnas said ajakohaseid õppematerjale, mis toetavad õpetuse kohandamist tasemekirjeldustele.

3. TOETUS TÄISKASVANUTE EESTI KEELE ÕPPELE

9 557 157 krooni

Mission: laiendada muukeelsetele täiskasvanutele eesti keele õppe võimalusi, et tagada eesti keele oskus olme- ja töösuhtluseks vajalikul tasemel.

• Sotsiaalselt prioriteetsete rühmade keeleõppe doteerimine (meedikud, ajateenijad, politsei, päästeteenistus).

EL Phare – 2 436 000 kr:

• Sotsiaalsete riskirühmade keeleõppe doteerimine (töötud, töötotsjad).

EL Phare – 3 145 450 kr:

2723 avaliku teenistuse töötajat (politseitöötajad, vanglaametnikud, meditsiinipersonal, päästeteenistuse töötajad), puuetega inimesed ning töötud said eesti keelt õpida soodustingimustel. Paljud sooritasid või plaanivad edaspidi sooritada riikliku tasemeeksami, mis on vajalik tööalase eesti keele oskuse tõestamiseks.

• Laiaulatuslik keeleõppe tulemuspõhine doteerimine projekti "Interest" kaudu (tagasimaksekontorid Tallinnas ja Jõhvis).

Integratsiooni Sihtasutus 171 307 kr + Phare – 2 935 000 kr: Jätkus 1999. aastal käivitatud eesti keele õppekulude kompenseerimise süsteemi rakendamine motiveeritud keeleõppijate toetamiseks ehk projekt "Interest".

2000. aasta lõpuks oli projekti raames läbinud keelekursused 4800 muukeelset õppijat. Ligi kolmandik neist sooritas eksami ning sai osa keeleõppeks kulutatud raha tagasi.

• Tööjõuvahetuse programmi väljatöötamine, rakendamine ja arendamine.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 744 000 kr: Mudelit hakati välja töötama 1999. aastal. 2000. aasta kevadel alustati mudeli katsetamist. Selles etapis osales 3 Ida-Virumaa kohaliku omavalitsuse teenistajat, 6 meditsiinitöötajat ja 8 haridustöötajat 2-3nädalasel ning 11 politseinikku 2,5kuulisel keele- ja erialapraktikal.

Mudeli hindamisel ja arendamisel on kasutatud sõltumatu eksperdi Mai Luugi kaasabi.

Sügisel korraldatud avaliku konkursi raames toetati kolme projekti:

- "Eesti-sisene tööjõulähetus keele- ja erialapraktika eesmärgil Eesti politseis" – 16 Ida-Virumaa politseinikku lähetati 2 kuuks Saare, Lääne, Võru ja Põlva prefektuuri;
- "Õpin suhtlema eesti keeles töö ja igapäevases elus" - 12 Kohtla-Järve meditsiinitöötajat lähetati 2 nädalaks Viljandi Maakonnahaiglasse;
- "Sillamäe Linna Keskraamatukogu töötajate lähetus Võrumaa Keskraamatukokku keele- ja erialapraktika eesmärgil" - 7 Sillamäe Keskraamatukogu töötajat lähetati 3 nädalaks Võru Keskraamatukokku.

• Tugiisikute programmi loomine täiskasvanute eesti keele õppeks.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 125 400 kr: Analoogselt laste ja noorte hulgas suurt populaarsust võitnud keelelaagrite ja pereõppeprojektidega katsetati

3. SUPPORT FOR THE TEACHING OF ESTONIAN TO ADULTS

EEK 9 557 157

Mission

The expansion of non-Estonian adults' Estonian language studying possibilities, to guarantee language skills sufficient for everyday and work-related communication.

• *Subsidisation of language studies for socially high-priority groups (medical personnel, army recruits, police, rescue workers)*

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 2 436 000:

• *Subsidisation of language studies of social risk groups (the unemployed, job seekers)*

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 3 145 450:

2723 public service workers (police, prison officials, medical personnel, rescue service workers), disabled people and the unemployed were provided an opportunity to study Estonian at reduced prices. Many have taken or are planning to take the state proficiency examinations that are required to prove Estonian language proficiency necessary for work-related communication.

• *Widespread subsidisation of language learning based on accomplishments i.e. project Interest (reimbursement offices in Tallinn and Jõhvi)*

Integration Foundation – EEK 171 307 +

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 2 935 000:

The Estonian language learning cost compensation system for motivated language learners i.e. project Interest initiated in 1999 continued.

By the end of 2000, 4 800 non-Estonian students had completed language courses within the framework of the project. Almost a third of them passed the exam and were refunded a part of the sum paid for the studies.

• *Development and implementation of a labour exchange programme*

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 744 000

Development of the model began in 1999. Testing started in the spring of 2000 - three East Viru County local municipality officials, six medical workers and eight educational workers participated in a 2-3 week and 11 policemen in a 2,5 month language and occupational training course.

In the course of an open tender conducted in the autumn, three projects were supported:

– *"Estonian Police Force Labour Exchange for the Purpose of Language and Occupational Training" - 16 East Viru County policemen spent two months in Saare, Lääne, Võru and Põlva precincts;*

– *"Learn to Communicate in Estonian at Work and in Everyday Life" - 12 Kohtla-Järve medical workers spent two weeks at Viljandi County Hospital;*

– *"Dispatch of Sillamäe Library Workers to Võru Central Library for the Purpose of Language and Occupational Training" - seven Sillamäe Central Library workers spent three weeks at Võru Central Library.*

- *Establishment of a tutoring programme for adult Estonian language studies*

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 125 400:

Language camp and family study programmes that were so popular with children and youths were tested on adults. In the course of a public competition three projects were chosen, and these could conditionally be called family study, language camp and language club.

4. LANGUAGE TEACHING PROMOTION

EEK 1 400 000

Mission:

To support non-Estonians' language and communicative integration by including and informing the public.

- *Social advertising campaign to favour language and communicative integration incl. the improvement of the reputation of the Estonian language and the valuing of language skills*

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 1 400 000:

A brand Interest connecting high quality language studies with half the money was established through informational and advertising campaigns. The programme target groups were informed through printed matter - brochures and leaflets in Estonian, Russian and English. Several public events were organised in connection with competitions and project activities. The public was informed also through a public medium - the www.meis.ee website - in Estonian, Russian and English.

sarnast õppevormi ka täiskasvanute puhul. Avaliku konkursi raames valiti välja kolm projekti, mida võiks tinglikult klassifitseerida pereõppeks, keelelaagriks ja keeleklubiks.

4. KEELEÕPPE REKLAAMIMINE

1400 000 krooni

Missioon: toetada mitte-eestlaste keelelis-kommunikatiivset integratsiooni avalikkuse kaasamise ja teavitamise kaudu.

- EL Phare eesti keele õppe programm:

Sotsiaalreklamikampaania keelelis-kommunikatiivse integratsiooni soodustamiseks, sh eesti keele maine parandamiseks ja keeleoskuse väärtustamiseks.

Korraldatud teavitamis- ja reklamikampaaniatega loodi bränd "Interest", mis seostub kvaliteetse keeleõppega poole raha eest. Programmi sihtrühmi teavitati trükiste - voldikute ja infolehtede - kaudu eesti, vene ja inglise keeles. Korraldati mitu avalikku üritust seoses konkursside ja projektitegevustega. Avalikkust informeeriti elektroonilise kanali kaudu veebileheküljel www.meis.ee eesti, vene ja inglise keeles.

IV. ALAMPROGRAMM "ÜHISKONNAPÄDEVUS"

ÜHISKONNAPÄDEVUS

Alamprogramm kokku 3 519 207 krooni

Ühiskonnapädevus tähendab isiku võimet toimida adekvaatselt kõigil ühiskonnaelu tasanditel. Selle kujunemise võti on inimeste võime organiseeruda ühishuvide alusel (kolmanda sektori valdkond) ning objektiivse info kättesaadavus ja hoiakute muutumine ühiskonnas (meedia ning avaliku arvamuse valdkond).

Tulemusliku integratsiooni keskseks küsimuseks on poliitiliste hoiakute vastastikune avatumaks ja tolerantsemaks muutumine.

Alamprogrammi "Ühiskonnapädevus" üldised ülesanded on

- teadvustada mitte-eestlaste potentsiaali ning teadlikult kaasata neid otsustamisse ja arendusprogrammidesse;
- rakendada Eesti mitmekultuurilise ühiskonna kontseptsiooni ning tutvustada Eestis elavate etniliste vähemuste kultuure avalikkusele.

Selle alamprogrammi alla kuuluvad järgmised tegevused.

1. Kolmanda sektori ja riigi koostöö arendamine.
2. Toetus muukeelsetele noorteühingutele ja õpilasmavalitsustele.
3. Toetus integratsiooniteema käsitlele eesti- ja venekeelses meedias.
4. Meediahariduse programmi toetamine.
5. Kakskeelse meedia toetamine.
6. Mitte-eestlaste õiguslik-poliitiline integratsioon.

1. KOLMANDA SEKTORI JA RIIGI KOOSTÖÖ ARENDAMINE

268 000 krooni

Mission: arendada mitte-eestlaste integratsioonialast koostööd kolmanda sektori ja riigi institutsioonide vahel.

- Integratsiooni Sihtasutus – 248 000 kr.

Projektide üldkonkursil toetas sihtasutus 10 projekti: integratsioon erinevate seltside ja MTÜde tegevuse kaudu (koolinoorte muinsuskaitse Narvas, venekeelsete noorte kaasamine Eesti Meestelaulu Seltsi, mitte-eestlaste suhtlusklubi ja keeleõpe - Tiigi Seltsimaja Tartus); kakskeelse noortelehe Sa/You tasuta levitamine Ida-Virumaa koolides; Narva Muusikakooli 50. juubeli tähistamine; venekeelse infolehe väljaandmine Tapal; eesti-vene sõnaraamatu III koostamine ja väljaandmine; kirjanik Ave Alavainu loengud eesti kirjandusest Ida-Virumaa koolides; eesti kirjanduse kursus Tartu Vene Rahvaulikoolis; telesükkel "Mitte-eestlased Eestis" Kanal 2s.

- Integratsioonistipendiumid kahele parimale 1999. aasta projektile.

Integratsiooni Sihtasutus – 20 000 kr.

Murelaste ja probleemsete noorukite toetajate ühing

IV. SUB-PROGRAMME "SOCIAL COMPETENCE"

SOCIAL COMPETENCE

Sub-programme total EEK 3 519 207

Social competence means a person's ability to act adequately on all levels of social life. The key factor in the development thereof is peoples' ability to organise under common interests (third sector field), the availability of objective information and changing of attitudes in the society (in the area of media and public opinion).

The core issue of successful integration is making mutual political attitudes more open-minded and tolerant.

The general tasks of the sub-programme "Social Competence" are:

- *To acknowledge the potential of non-Estonians and consciously include them in decision making and development programmes*
- *To implement the Estonian multicultural concept and make the public aware of the cultures of ethnic minorities living in Estonia.*

This sub-programme consists of the following activities:

1. *Third sector and state co-operation*
2. *Support for non-Estonian youth associations and student governments*
3. *Support for coverage of integration-related topics in the Estonian and Russian media*
4. *Support for media education programme*
5. *Support for bilingual media*
6. *Legal-political integration of non-Estonians*

1. THIRD SECTOR AND STATE COOPERATION

EEK 268 000

Mission:

To develop non-Estonians' integration-related cooperation between the third sector and state institutions.

In the general project tender the foundation supported 10 projects: integration through different associations and non-profit organisations.

Integration Foundation – EEK 248 000

- *Integration grants to two best projects in 1999*

Integration Foundation – EEK 20 000

Association OMOS supporting problem children and youths. A signal issue of Sa/You completed in connection with project Youth Info School. Children were included in the making of the paper, they helped write articles and compile the issue.

Theatre studio Ilmarine, the main aim of which was to introduce Estonian fairytales, legends and myths to children through plays. Presented to Russian children in Narva and also in other Estonian towns.

2. SUPPORT FOR NON-ESTONIAN YOUTH ASSOCIATIONS AND STUDENT GOVERNMENTS

EEK 597 700

Mission:

Support the continuing development of youth associations and student self-governments in order to guarantee non-Estonian youths more opportunities to take part in joint activities and develop their social competence.

- Regular training of youth association and student government leaders

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 186 000:

The Estonian Student Government Association has been the main cooperation partner, and with their initiative several seminars, study days and cooperation camps have been organised. The central aim is to include Russian-language school students in the work of student governments.

- Promoting youth co-operation; support for programmes from Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 411 700:

In the course of two project competitions 30 projects of different volume and content received support. The common part of the projects was cooperation between youths of different nationalities living in Estonia.

OMOS. Projekti "Noorukite infokool" raames valmis signaaleksemplar kakskeelsest lehest Sa/You. Lehe teemasse kaasati lapsi, kes kirjutasid artikleid ja aitasid lehte koostada.

Teatristudio Ilmarine põhisuund on tutvustada lastele eesti muinasjutte, legende ja muistendeid näidendite kaudu. Mängitakse vene lastele nii Narvas kui ka teistes Eesti linnades.

2. TOETUS MUUKEELSELE NOORTEÜHINGUTELE JA ÕPILASOMAVALITSUSTELE

597 700 krooni

Missioon: toetada noorteühingute ja õpilasomavalitsuste arengu järjepidevust, et tagada muukeelsetele noortele rohkem ühistegevuse võimalusi ning kujundada nende ühiskonnapädevust.

- Noorteühingute ja õpilasomavalitsuste liidrite regulaarne koolitus.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 186 000 kr: Põhiline koostööpartner on olnud Eesti Õpilasomavalitsuste Liit, kelle eestvõtmisel on korraldatud mitu seminari, õppepäeva ja koostöölaagrit. Keskne eesmärk on kaasata vene õppekeele koolide õpilasi aktiivselt õpilasomavalitsuste töösse.

- Noorte koostöö ergutamise ja toetamise programmide ning projektitoetuskeemide kaudu.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 411 700 kr: Kahe projektikonkursi raames on ühtekokku toetatud 30 erineva mahu ja sisuga projekti, mille ühisosa on koostöö Eestis elavate eri rahvusest noorte vahel.

3. SUPPORT FOR COVERAGE OF INTEGRATION-RELATED TOPICS IN THE ESTONIAN AND RUSSIAN MEDIA

EEK 398 100

Mission:

To develop the topic of integration in a more multifaceted manner in the Estonian and Russian media; generate and expand the common element of the Estonian and Russian media, increase the interactivity of the Russian media; improve the availability and quality of Russian-language institutional-utilitarian information in the media, in order to promote the social participation of the Russian population.

- Organisation of journalist training and grant competitions

Grants: Rein Sikk and Tiina Jõgeda

and project Newspaper to Newspaper in the course of which the journalists of Estonian Postimees and Russian Estonija wrote contrasting comments on issues in politics, especially integration.

Integration Foundation – EEK 88 100

- Production of Estonian and Russian-language interactive television programme Sputnik

Nordic countries/United Kingdom/UN project – EEK 160 000

- Development and implementation of mutual reference system

3. TOETUS INTEGRATSIOONITEEMA KÄSITLUSELE EESTI- JA VENEKEELSES MEEDIAS

398 100 krooni

Missioon: arendada mitmekülgsemalt välja integratsiooniteematika eesti- ja venekeelses meedias; tekitada ning avardada eesti- ja venekeelse meediasüsteemi ühisosa; suurendada venekeelse meedia interaktiivsust; parandada venekeelse institutsioonilis-utilitaarse info kättesaadavust ja kvaliteeti meedias, et soodustada venekeelse elanikkonna sotsiaalset osalust.

- Ajakirjanike koolituste ja stipendiumikonkursside korraldamine.

Integratsiooni Sihtasutus – 88 100 kr.

Stipendiumid: Rein Sikk ja Tiina Jõgeda; projekt "Ajaleht ajalehele", mille raames eestikeelse Postimehe ja venekeelse Estonija ajakirjanikud kirjutavad vastastikku kommentaare sise poliitilistel, eelkõige integratsiooniteemadel.

- Eesti- ja venekeelsete interaktiivsete telesaadete loomine.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 160 000 kr. Populaarse TV vestlussaate "Kahvel" venekeelse analoogi "Sputnik" esimene saade jõudis eetrisse 6. oktoobril. Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti vahenditest toetati 13 saate tegemist. Ühetunnine otsesaade anti eet-

risse kord nädalas (lisaks ka subtiitritega kordussaadet laupäevaõhtuti).

– Vastastikuste refereeringute süsteemi väljatöötamine ja rakendamine.

Integratsiooni Sihtasutus – 150 000 kr.

Eesti lehtede refereeringute vene keeles väljaandmise kaasfinantseerimine.

4. MEEDIAHARIDUSE PROGRAMMI TOETAMINE

300 000 krooni

Mission: suurendada meedia- ja infovaldkonna professionaalide arvu mitte-eestlastest noorte seas; kasvatada uue, regulaarse meediatarbimise harjumusega ning infoühiskonnas orienteerumise oskusega mitte-eestlaste põlvkonda.

• Meediaharidus venekeelsetes põhi- ja keskkoolides.

Integratsiooni Sihtasutus – 300 000 kr:

Meediakoolitus vene üldhariduskoolide õpetajatele: toetus eraldati neljale projektile: Concordia Ülikool, Kesk-Eesti Arenduskeskus, Arenguprogrammide Keskus EMI-ECO, Sillamäe Vanalinna Kool.

Tegevused toimuvad 2001. aastal.

5. KAKSKEELSE MEEDIA TOETAMINE

588 000 krooni

Mission: tihendada eestlaste ja mitte-eestlaste suhtlust; tekitada ja arendada kultuuridevahelist dialoogi.

• Kakskeelsete interaktiivsete telesaadete loomine.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 250 000 kr + EL Phare eesti keele õppe programm – 250 000 kr:

Kakskeelne saade "Eetris on Eesti" on omapärane eksperiment, mis pärast aastast eetrisolekut on ennast õigustanud. Saate formaat on uuenduslik: tegevus toimub ilma tõlketa kakskeelsena, olles suurepärane näide integratsiooni tegelikust resultaatist, kus nii saatejuhte kui ka televaatajat seovad eelkõige saate teemad ja külalised, ning keel, milles neid esitletakse, kaotab tähtsuse. Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti ning Phare programmi vahenditest toetati 25 pooltunnist saadet.

• Kakskeelsete etenduste lavastamine: VAT Teater, lavastus "S.O.S."

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 88 000 kr: 1998. aasta suvel alustas VAT Teater elulugudel põhineva dramaturgia loomist ja lavastamist.

31. maist kuni 11. juunini 2000 toodi Liiva Keskuses lavale etendus "Save Our Souls" ("Päästke meie hinged"), autor ja lavastaja Merle Karusoo. Lavastus on tinglikult kolmeosaline.

1. Kes nad on? - Eesti vanglates mõrva eest kinnipeetavate elulugudel põhinev osa.

2. Kes ma olen? - muukeelsete laste päritolu ja tänaseid edusamme kirjeldav osa.

3. Mis meist saab? - videosalvestus lastekodulastest, kes vajavad tugiperet.

Liiva Keskuses olid ka vangide käsitöönäitus, Toomas Volk-

Integration Foundation – EEK 150 000

Co-financing of an Estonian newspapers' review in a Russian publication.

4. SUPPORT FOR MEDIA EDUCATION PROGRAMME

EEK 300 000

Mission:

To increase the number of media and information sector professionals among non-Estonian youth; raise a new generation of non-Estonians with regular media consumption habits and the ability to orient in the information society.

• Media education for Russian elementary and secondary schools; Integration Foundation – EEK 300 000:

Media education for teachers in Russian general education schools: support allocated to four projects.

Activities will take place in 2001.

5. SUPPORT FOR BILINGUAL MEDIA

EEK 588 000

Mission:

To strengthen the relations between Estonians and non-Estonians; create and develop a dialogue between the cultures.

• Production of bilingual interactive television programmes "Estonia on the Air"

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 250 000 +

EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 250 000:

Nordic countries/United Kingdom/UN project and EU PHARE funds were used to support the production of 25 half-hour programme.

• Staging bilingual plays in VAT Theatre, play S.O.S.

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 88 000:

In the summer of 1998 the VAT Theatre began creating and staging dramaturgy based on biographies.

From 31st May till 11th June the play "Save Our Souls" was presented at the Liiva Keskus, and the author and director was Merle Karusoo. The play conditionally consisted of three parts:

1. Who are they? - based on biographies of convicted murderers incarcerated in Estonian prisons;

2. Who am I? - part describing the origin of non-Estonian children and present progress;

3. What will happen to them? - video recording of orphanage children who need a foster family.

Liiva Keskus also displayed prisoners' handicraft exhibition, Toomas Volkmann's photo show and a video instal-

lation of crime scenes.

The 12 bilingual shows were visited by 1824 people.

Nordic countries/United Kingdom/UNDP total support for the play was EEK 740 000 (88 000 to be paid out in 2000).

6. LEGAL-POLITICAL INTEGRATION OF NON-ESTONIANS

EEK 1 367 407

- Social advertisement advertising Citizens' Day, promoting the Citizenship Exam;

Integration Foundation – EEK 99 932 + Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 399 000:

In the two-week advertising campaign both outdoor media, printed media and Internet-based advertising space were used. Since a vital part of the target group connected with the activities of the campaign were school students, the Citizens' Day promotion posters were distributed also in schools.

- Evaluation of the Estonian Constitution and citizenship law exam and development of new examination model

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 150 000:

Development of the model began on 16 September 1999 with Population Minister Katrin Saks' initiation to join the Estonian language state and level examinations with the examination required for acquiring citizenship. A working group that analysed the Estonian Constitution and Citizenship Act exam was established. Its activities were coordinated by the Nordic countries/United Kingdom/UNDP project "Support for the State Integration Programme".

- Compilation of additional materials for people preparing for the Estonian Constitution and Citizenship Act exam

Integration Foundation – EEK 40 571:

- Citizenship and Migration Board web-page support (www.kodanik.ee)

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 27 904:

The Nordic countries/United Kingdom/UNDP project supported the creation of the web-page presenting Citizens' Day (26th November), www.kodanik.ee.

The corrections and additions to the Estonian Citizenship and Migration Board web-page www.mig.ee were also supported.

- Social advertising campaigns to direct the public's attention to multiculturalism in Estonia; media relations management – EEK 650 000.

Integration Foundation – EEK 200 000 +

Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 448 000:

The extensive advertising campaign Lots of Great People

manni fotonäitus ja videoinstallatsioon kuriteopaikadest.

12 kakskeelsel etendusel käis 1824 inimest.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti kogutoetus etenduse lavastamiseks oli 740 000 kr (2000. aastal eraldi 88 000 kr).

6. MITTE-EESTLASTE ÕIGUSLIK-POLIITILINE INTEGRATSIOON

1 367 407 krooni

- Kodakondsuseksami sooritamist motiveeriv sotsiaalklaam.

Integratsiooni Sihtasutus – 99 932 kr + Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 399 000 kr:

Kahenädalase reklaamikampaania korraldamiseks kasutati väli- ja trükimeediat ning Interneti-põhiseid reklaamipindasid. Et kampaaniaga seotud tegevuste sihtrühma olulise osa moodustasid kooliõpilased, levitati kodanikupäeva propageerivaid plakateid koolides.

- Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami ekspertiis ning uue eksami mudeli väljatöötamine.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 150 000 kr:

Mudeli väljatöötamise aluseks oli 16. septembril 1999. aastal rahvastikuminister Katrin Saks juhitud algatus eesti keele riigi- ja tasemeeksamite ühildamisest kodakondsuse saamiseks vajaliku keeleeksamiga. Moodustati töörühm, kes analüüsis põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksamit. Tegevust koordineeris Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt "Toetus riiklikule integratsiooniprogrammile".

Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami ekspertiis tehti kahes etapis.

Esimeses etapis analüüsiti praegust seadusetundmise eksamit, selle küsimusi ja protseduurilist külge.

Teises etapis koostati põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami uus mudel, mis sisaldab eksami korralduslikku kirjeldust, uute küsimuste andmebaasi koos seletustega ning ettepanekuid koolitusmaterjalide ja konsultatsioonide-koolitustsükli kohta. Eraldi lisana on hinnang eksamile erivajadustega (st erineva vaimse või kehalise puudega) inimeste vajaduste ja võimete seisukohast koos vastavate soovitustega, pidades silmas uut eksamimudelit.

- Lisamaterjalide koostamine Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksamiks valmistujatele.

Integratsiooni Sihtasutus – 40 571 kr:

- Kodakondsus- ja Migratsiooniameti kodulehekülje www.kodanik.ee toetamine.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 27 904 kr:

Toetati kodanikupäeva (26. november) tutvustava kodulehekülje www.kodanik.ee loomist ning Kodakondsus- ja Migratsiooniameti kodulehekülje www.mig.ee parandamist ja täiendamist.

- Sotsiaalreklamikampaaniate toetamine, et juhtida avalikkuse tähelepanu Eesti multikultuurilisusele; meediasuhete korraldamine.

650 000 kr, sh Integratsiooni Sihtasutus 200 000 kr ning Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 448 000 kr. 2000. aasta kevadel kaks kuud väldanud ulatusliku reklaamikampaania "Palju toremaid inimesi" eesmärk oli eelkõige suurendada tolerantsust eri rahvusest inimeste vahel Eestis. Sõnumit edastati väli-, trüki- ja elektroonilise meedia (TV, raadio) kaudu. Kampaania leidis küllalt ulatuslikku vastukaja nii kohalikus kui ka rahvusvahelises pressis.

in the spring of 2000 was above all aimed at mutual tolerance between people of different nationalities in Estonia. The message was presented through outdoor-, printed- and electronic (radio, TV) media channels. The campaign received relatively extensive feedback in both the local and international media.

Riigi võrra rikkam!

Ükskõik, mille poolest inimene ka rikas poleks, kodanikuna on ta alati rikkam. Oma riigi võrra.

 kodanikupäev 26.11
www.kodanik.ee

 Toetus riiklikule integratsiooniprogrammile

© 2000

25

Riigi võrra rikkam!

Mitmel põlvkonnal eestlastest on olnud võimalus õelda - MINU RIIKI
Kodanik, riik on privileeg.
Hoia oma riiki!

 kodanikupäev 26.11
www.kodanik.ee

 Toetus riiklikule integratsiooniprogrammile

© 2000

V. STATE PROGRAMME MANAGEMENT, CAPACITY RAISING AND ASSESSMENTS

STATE PROGRAMME MANAGEMENT, CAPACITY RAISING AND ASSESSMENTS

EEK 4 516 837

This sub-programme consists of two parts:

1. *Management and assessment of the Integration Foundation's area of responsibility*
2. *Increasing the capacity of integration-related institutions*

1. MANAGEMENT AND ASSESSMENT OF THE INTEGRATION FOUNDATION'S AREA OF RESPONSIBILITY

EEK 3 627 008

Mission:

To organise the management and assessment of the part of the state programme in the area of responsibility of the Integration Foundation to guarantee the programme's development, efficient implementation and the achievement of main goals.

- *Organisation of integration-related surveys and project evaluations, publishing of yearbook;*
 - *Integration Foundation – EEK 557 808 (Media Monitoring and Integration Monitoring)*
 - *Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 27 000;*

Participation in publishing Integration Foundation's yearbook.

- *Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 50 000;*

Interim evaluation of social integration projects in Estonia.

- *Nordic countries/United Kingdom/UNDP project operating costs*

Integration Foundation – EEK 302 200 + Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 466 000 (salaries, interim reporting, managerial committee meetings)

In 2000 four managerial committee meetings were held and four interim reports were presented on schedule. Every intermediary report includes the project's actions during one quarter.

- *Integration Foundation operating costs – EEK 1 536 000*

- *EU Phare Estonian Language Training Programme operating costs*

Integration Foundation – EEK 200 000 + EU Phare Estonian Language Training Programme – EEK 488 000

V. RIIKLIKU PROGRAMMI JUHTIMINE, TEGEVUSVÕIME SUURENDAMINE JA HINDAMINE

RIIKLIKU PROGRAMMI JUHTIMINE, TEGEVUSVÕIME SUURENDAMINE JA HINDAMINE

kokku 4 516 837 krooni

Alamprogramm koosneb kahest osast.

1. Integratsiooni Sihtasutuse vastutusala juhtimine ja hindamine.
2. Integratsiooniga seotud asutuste tegevusvõime suurendamine.

1. INTEGRATSIOONI SIHTASUTUSE VASTUTUSALA JUHTIMINE JA HINDAMINE

3 627 008 krooni

Mission: korraldada riikliku programmi Integratsiooni Sihtasutuse vastutusala juhtimist ja hindamist, et tagada programmi areng, tõhus rakendamine ning põhieesmärkide saavutamise.

- Integratsioonialaste uuringute ja projektihindamiste korraldamine, aastaraamatu väljaandmine.

Integratsiooni Sihtasutus – 557 808 kr: meediamonitooring ja integratsioonimonitooring.

- Osalemine Integratsiooni Sihtasutuse aastaraamatu väljaandmises.

Põhjamaade/ Suurbritannia/ÜRO projekt – 27 000 kr:

- Vahehindang ühiskondliku integratsiooni projektide kohta Eestis.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 50 000 kr:

- Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti tegevuskulud: Integratsiooni Sihtasutus – 302 200 kr + Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 466 000 (töötasud, vahearuanne, juhtkomiteede koosolekud).

2000. aastal peeti neli juhtkomitee koosolekut ning tähtajaks esitati neli vahearuanne. Iga vahearuanne kajastab projekti tegevusi ühe kvartali jooksul.

- Integratsiooni Sihtasutuse tegevuskulud – 1 536 000 kr. Tegevuskulud sisaldavad nii projektikonkursside ettevalmistamist (tingimuste väljatöötamine ja kuulutuste avaldamine) kui hindamiskomisjonide tegevuskulusid.

- EL Phare eesti keele õppe programmi tegevuskulud: Integratsiooni Sihtasutus 200 000 kr + EL Phare eesti keele õppe programm 488 000 kr (töötasud, aruanne, juhtkomiteede koosolekud).

2. INTEGRATSIOONIGA SEOTUD ASUTUSTE TEGEVUSVÕIME SUURENDAMINE

889 829 krooni

Mission: suurendada integratsiooniga seotud asutuste tegevusvõimet, sh parandada venekeelse institutsioonilis-utilitaarse info kättesaadavust ja kvaliteeti asutustes.

– Ida-Virumaa maavalitsuse ja kohalike omavalitsuste ametnike koolituse korraldamine – 157 047 kr.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt toetas viie kahepäevase koolituse korraldamist Ida-Viru Maavalitsuse ja kohalike omavalitsuste ametnikele (maavalitsuse vanem- ja nooremametnikud, valla- ja linnasekretärid, sotsiaaltöötajad). Koolitused toimusid teemadel "Konfliktid ja nende lahendamine" ning "Klienditeenindus avalikus sektoris"; kokku osales 74 inimest.

Lisaks korraldati 2000. aasta alguses Jõhvis seminar teemal "Kohaliku omavalitsuse roll riikliku programmi "Integratsioon Eesti ühiskonnas 2000-2007" teostamisel". Seminari eesmärk oli rühmatöös analüüsida kohaliku omavalitsuse seisukohast lähtudes riiklikku integratsiooniprogrammi ning sõnastada täiendus- ja muudatusetepanekud. Seminaris osales 18 Ida-Virumaa kohalike omavalitsuste esindajat.

• Ida-Virumaa uuringute andmebaasi loomine.

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt – 9 000 kr:
Andmebaasis (www.ida-virumaa.ee) kajastuvad viimase 10 aasta jooksul (1990-2000) Ida-Virumaa kohta tehtud uuringud ja analüüsid. Andmebaasis on 118 uuringut nii tähestikulises järjestuses kui ka regiooni järgmistes valdkondades: rahvastik, tööhõive, sotsiaalsfäär, majandus, haridus, integratsioon, kultuur, keskkond ja avalik sektor.

• Integratsiooni Sihtasutuse juhtkonna ja töötajate koolitus ning tehnilise baasi tugevdamine – 556 229 kr:

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti raames on toetatud Integratsiooni Sihtasutuse andmebaasi loomist, tehniliste vahendite soetamist (arvuti, tindiprinter, paljundusmasin) ja sihtasutuse töötajate osalemist arvuti-koolituses.

• Kodakondsus- ja Migratsiooniameti ametnike koolituse korraldamine – 138 253 kr:

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projektist toetati koolitust teemadel "KMA regionaalüksuste tegevuste analüüs kliendihoiakute põhjal" ja "Klienditeenindajate erikoolitus: KMA ametnik integratsiooniprotsessis". Kokku korraldati ajavahemikus 1. detsembrist 1999 kuni 19. oktoobrini 2000 viis ühepäevast ja neli kahepäevast koolitust. Sihtrühmad olid KMA regionaalüksuste juhid ja ametnikud ning KMA regionaalüksuste mitte-eestlastest kliente teenindavad spetsialistid. Kokku osales koolitustes 132 inimest.

• KMA infovoldikute koostamine – 29 300kr:

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projektist toetati Kodakondsus- ja Migratsiooniameti tegevusvaldkondi tutvustava voldiku trükkimist eesti ja vene keeles (tiraaz 10 000 tk).

2. INCREASING CAPACITY OF INTEGRATION-RELATED INSTITUTIONS

EEK 889 829

Mission:

To increase the capability of institutions connected with integration incl. to improve the availability and quality of Russian language institutional-utilitarian information in institutions.

• *Training of county and local government officials in East Viru County – EEK 157 047:*

The Nordic countries/United Kingdom/UNDP project supported the organisation of five two-day training sessions. The target groups were county government and local government officials (senior and junior county government officials, municipality and town secretaries, social workers) in East Viru County.

– *Creation of databank covering surveys regarding East Viru County*

The Nordic countries/United Kingdom/UNDP project – EEK 9 000:

The databank (www.ida-virumaa.ee) covers the surveys and analysis regarding East Viru County conducted over the past ten years (1990-2000).

• *Training and of the management and employees of the Integration Foundation and the strengthening of its technical base – EEK 556 229:*

The Nordic countries/United Kingdom/UNDP project has supported the creation of the IF databank, acquisition of technical equipment (computer, inkjet, copier) and the participation of IF employees in IT training.

• *Training for officials of the Citizenship and Immigration Board (hereinafter "CIB") – EEK 138 253:*

The Nordic countries/United Kingdom/UNDP project supported training modules on the following topics: "Analysis of the Activities of Regional Units of the CIB Based on Client Opinions" and "Special Training for Customer Service Employees: the CIB Official in the Integration Process."

• *Citizenship and Immigration Board leaflets – EEK 29 300:*

The Nordic countries/United Kingdom/UNDP project supported the printing in Estonian and Russian of the leaflet presenting the Citizenship and Immigration Board's areas of activity.

Print run: 10 000

PUBLICATIONS ISSUED IN 2000

Eesti ühiskonna integratsioon. Monitooring 2000. *Integration of Estonian society. Monitoring 2000.*

A collection of articles, which gather analysis of the monitoring of integration processes in 1999. The academics from two research groups - sociologists and political scientists from TPU, the International Institute for Social Research and the Open Society Institute and sociology students from the University of Tartu ascertain the changes taking place in the relations between different national groups and in their understandings, and the reflection thereof in the media.

*Published in Estonian, English and Russian.
See www.meis.ee home page.*

Meediamonitooring: Integratsiooniprotsesside kajastumine Eesti ajakirjanduses aastal 2000 *[Media monitoring: the reflection of integration processes in the Estonian press in 2000]*

A comparative analysis of the Estonian and Russian-language media. In addition to an analysis of the print media, this also includes the means of leverage used in the advertising campaign "Palju toredaid inimesi" ["Lots of great people"], analysis of the reception thereof and the results of the monitoring of Russian-language programmes shown on Estonian television channels.

In Estonian, on www.meis.ee home page.

Vahehindang ühiskondliku integratsiooni projektide kohta Eestis

Interim evaluation of social integration projects in Estonia

Independent interim evaluation of two extensive integration projects: the European Union Phare Estonian language training programme and the Nordic, United Kingdom and UN Development Programme project "Support for the state integration programme".

In the report, the analysis of the data gathered through the surveying of beneficiaries and interest groups was provided in both qualitative and quantitative form. In the opinion of the evaluating committee, the implementation of the projects is generally going well.

In Estonian and English at the www.meis.ee home page.

Euroopa Liidu PHARE Eesti keele õppe programmi toetusel ilmunud õppematerjalid 1999-2000.

[Teaching materials published with the support of the European Union PHARE Estonian language training programme 1999-2000].

The catalogue presents new Estonian as a second language teaching materials: a series of methodology booklets for language teachers, handbooks, textbooks, additional materials for Russian-language schools and state exam exercise books.

In Estonian, at www.meis.ee home page.

Final report of the European Union PHARE Estonian language training programme.

2000. AASTA TRÜKISED

Eesti ühiskonna integratsioon. Monitooring 2000

Artiklikogumik, mis koondab analüüsi integratsiooniprotsesside seirest 1999. aastal. Kahe uurimisrühma teadurid - TPÜ, RASI ja Avatud Ühiskonna Instituudi sotsioloogid ja politoloogid – ning Tartu Ülikooli sotsioloogia-tudengid selgitavad erinevate rahvusrühmade suhetes ja arusaamades toimunud muutusi ning nende kajastumist meedias.

Avaldatud eesti, inglise ja vene keeles, vt koduleheküljel www.meis.ee.

Meediamonitooring: Integratsiooniprotsesside kajastumine Eesti ajakirjanduses aastal 2000

Eesti- ja venekeelse meedia võrdlev analüüs. Lisaks trükimeedia analüüsile on esitatud ka reklaamikampania "Palju toredaid inimesi" mõjutusvahendeid ja vastuvõttu käsitlev analüüs ning Eesti telekanalite venekeelsete saadete seire tulemused.

Eesti keeles, koduleheküljel www.meis.ee.

Vahehindang ühiskondliku integratsiooni projektide kohta Eestis

Sõltumatu vahehindang kahele ulatuslikule integratsiooniprojektile: Euroopa Liidu Phare eesti keele õppeprogramm ning Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO Arenguprogrammi projekt "Toetus riiklikule integratsiooniprogrammile". Kasusaajaid ja huvirühmi küsitledes kogutud andmeid on aruandes analüüsitud nii kvalitatiivselt kui ka kvantitatiivselt. Hindamistoimkonna hinnangul läheb projektide elluviimine üldiselt väga hästi.

Eesti ja inglise keeles, koduleheküljel www.meis.ee.

Euroopa Liidu PHARE eesti keele õppe programmi toetusel ilmunud õppematerjalid 1999-2000

Kataloog tutvustab uusi eesti keele kui võõrkeele õppematerjale: keeleõpetaja metoodikavihikute sarja, käsiraamatuid, õpikuid, lisamaterjale vene õppekeelega koolidele ja riiklike eksamite harjutusvihikuid.

Eesti keeles, koduleheküljel www.meis.ee.

Final report of the European Union PHARE Estonian Language Training programme

Programmi lõppraport esitleb 1998-2000 korraldatud tegevusi ja tulemusi ning annab ülevaate eelarve kasutamisest.

Mudel "Eesti-sisene töajavahetus keelepraktika eesmärgil"

Mudel on kasutatav käsiraamatuna Eesti-siseste töajavahetusprogrammide korraldamisel. Programmide eesmärgiks on eelkõige Ida-Virumaa elanike mobiilsuse suurendamine Eesti piires. Mudel annab juhendeid siht-rühma valikuks ja nende eripärast sõltuvalt programmi-de koostamiseks.

Eesti ja vene keeles, koduleheküljel www.meis.ee.

Mudel "Muukeelsete kutseõppeasutuste õpilaste vahetusprogramm"

Mudel tutvustab kutseõppeasutuste Eesti-siseste õpilastevahetusprogrammide korraldamise põhimõtteid. Eesti ja vene keeles, koduleheküljel www.meis.ee.

"Kutse dialoogile" I, II, III, IV

"Kutse dialoogile" on õppekavaarenduslik metoodikamaterjalide sari, mille autorid on põhiliselt projekti "Avatud õppekava" töörühma liikmed. Projekti rahastavad Haridusministeerium ning Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekt. 2001. aastal on ilmunas veel neli sarja järgmist osa.

Sarja I ja IV osa on eesti ja vene keeles; II ja III osa vene keeles.

Lapsest saab koolilaps

Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti raames tõlgiti materjal vene keelde ning jaotati koolidele. Artiklikogumik on mõeldud lastevanematele, kasvatajatele ja õpetajatele. Materjal kirjeldab 5-7-aastaste laste koolivalmidust ning selgitab selle kujunemist.

Metoodikaartiklite kogumik "Eesti keele kui teise keele õpetamine" I, II

Kogumik on Haridusministeeriumi, Briti Nõukogu ning Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO Arenguprogrammi ühisprojekti "Eesti keele kui teise keele õpetajate regionaalse täienduskoolituse võrgustik" väljaanne. Kogumiku I ossa on koondatud artiklid, mis käsitlevad väga erinevatest aspektidest eesti keele kui teise keele õpetamist algklassides. II osa artikleis kõneldakse eesti keele kui teise keele õpetamisest gümnaasiumiastmes (põhiliselt näpunäited tekstide kasutamiseks).

Integratsioonimaastik – ükskõiksusest koosmeeleni

Jaani Tõnissoni Instituudi väljaantud artiklikogumik sisaldab rahvusvahelise konverentsi "Kultuuriline pluralism Eestis: poliitika ja lahendused" materjale, kusjuures mõningaid ettekandeid on kogumiku jaoks täiendatud ja laiendatud. Kogumiku lisades esitatakse rahvusvahelise konverentsi programm ning esinejate ja vestlusringide juhtide koostatud teesid, mis olid aluseks konverentsi aruteludele.

Avaldatud Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti kaasfinantseerimisel.

Armeenia diasporaa Eestis

Autor: Rafik Grigorjan

Raamat on pühendatud Eesti armeenia diasporaa 170. aastapäevale.

Eesti ja vene keeles.

Avaldatud Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti kaasfinantseerimisel.

Lehekülj Eestimaa kultuuriloost. Baltisaksa hariduseltsid Eestis 1905-1914. a

Autor: Feliks Kinkar

Raamatus käsitletakse 20. sajandi alguses loodud ja kuni Esimese maailmasõjani edukalt arenenud baltisaksa ha-

The final report of the programme presents the activities performed from 1998-2000 and results, and provides an overview of the use of budgetary funds.

Mudel "Eesti-sisene tööjõuvahetus keelepraktika eesmärgil"

[Model "Exchange of labour within Estonia for the purpose of language practice"]

The model may be used as a handbook for the organisation of labour exchange programmes within Estonia. The primary objective of the programme is to increase the mobility within Estonia of the inhabitants of East Viru County. The model provides guidelines for the selection of a target group and for the preparation of programmes depending on their distinctive features.

In Estonian and Russian, at www.meis.ee home page.

Mudel "Muukeelsete kutseõppeasutuste õpilaste vahetusprogramm"

[Model "Exchange programme for students of non-Estonian-speaking vocational institutions"]

The model presents the principles for the organisation of student exchange programmes within Estonia at vocational institutions.

In Estonian and Russian, at www.meis.ee home page.

"Kutse dialoogile" I, II, III, IV

["Invitation to dialogue" I, II, III, IV]

"Invitation to Dialogue" is a series of methodological materials for curriculum development, in which the authors are mainly the members of the "Open Curriculum" team. The project is financed by the Ministry of Education and the Nordic/United Kingdom/UN Development Programme project "Support for the state integration programme". The following parts of the four series are to be published in 2001.

Series I and IV are in Estonian and Russian; II and III are in Russian.

Lapsest saab koolilaps

[From child to schoolchild]

In the framework of the Nordic/United Kingdom/UN Development Programme project "Support for the state integration programme", the material was translated into Russian and distributed to schools. The collection of articles is intended for parents, preschool teachers and schoolteachers. The material describes the school readiness of 5 to 7-year-old children and explains the development thereof.

Metoodiliste artiklike kogumik "Eesti keele kui teise keele õpetamine" I, II

[Compilation of articles "The teaching of Estonian as a second language" I, II]

This compilation is a publication of the Nordic/United Kingdom/UNDP joint project "The regional continuing education network for teachers of Estonian as a second language". Part I of the compilation consists of articles dealing with the very different aspects of the teaching of Estonian as a second language in primary classes. Part II

of the compilation contains articles pertaining to the teaching of Estonian as a second language at the gymnasium level (mainly tips about the use of texts).

Integratsioonimaastik – ükskõiksusest koosmeeleni
[The Integration Landscape - from Indifference to Consensus]

This collection of articles published by the Jaan Tõnisson Institute contains materials from the international conference "Cultural pluralism in Estonia: policies and solutions", and some presentations have been supplemented and expanded for the collection. The appendices to the collection present the programme of the international conference and the theses prepared by the presenters at the conference and leaders of the panel, which served as the basis for the conference discussions.
(Co-financed by Nordic/United Kingdom/UNDP project)

Armeenia diasporaa Eestis
[The Armenian diaspora in Estonia]

Author: Rafik Grigorjan
This book is dedicated to the 170th anniversary of the Armenian diaspora in Estonia.
In Estonian and Russian.
(Co-financed by Nordic/United Kingdom/UN Development Programme project)

Lehekülg Eestimaa kultuuriloost. Baltisaksa hariduseltsid Eestis 1905-1914.a.
[A Page from the Cultural History of Estonia. Baltic German educational societies in Estonia from 1905-1914]

Author: Feliks Kinkar
This book examines the activities of the Baltic German educational societies that were founded in Estonia at the beginning of the 20th century and developed successfully until the First World War.
(Co-financed by Nordic/United Kingdom/UN Development Programme project)

Aseri-Eesti sõnaraamat
[Azerbaijani-Estonian Dictionary]

Author: Vidadi Mamedov
The first Azerbaijani-Estonian dictionary contains a little over 12,000 keywords and expressions. Examples of the use of compound verbs and the most common words in sentence constructions are also provided.
(Co-financed by Nordic/United Kingdom/UN Development Programme project)

ridusseltside tegevust Eestis.

Avaldatud Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti kaasfinantseerimisel.

Aseri-eesti sõnaraamat

Autor: Vidadi Mamedov

Esimene aseri-eesti sõnaraamat sisaldab pisut üle 12 000 märksõna ja püsiväljendi. Lisaks on näiteid liitverbide ja levinumate sõnade kasutamise kohta lausekonstruktsioonides.

Avaldatud Põhjamaade, Suurbritannia ja ÜRO projekti kaasfinantseerimisel.

TULUD JA KULUD 2000. a. FINANCIAL STATEMENT 2000	2000/ EEK	1999/ EEK	Eelarve 2001 Budget for 2001/ EEK
1.Tulud / Income	5 768 000	5 738 000	8 000 000
1.1.Eraldised ja toetused riigieelarvest <i>Financing from the state budget</i>	14 598 648	180 000	24 915 904
1.2.Eraldised ja toetused juriidilistelt ja füüsilistelt isikutelt <i>Transfers and contributions</i>	16 256	24 162	10 000
1.3.Finantstulud (intressid, valuuta kursivahed) <i>Income from operating activities</i>	16 894	12 289	
1.4.Muud tegevustulud <i>Other income</i>			
Tulud kokku / Total income	20 399 798	5 956 351	32 925 904
2.Kulud / Expenses			
2.1.Sihtasutuse tegevuskulud <i>Operating expenses</i>	3 728 611	1 956 401	5 152 350
2.2.Toetused <i>Contribution to projects</i>	16 974 479	3 534 548	27 773 554
Kulud kokku / Total expenses	20 703 090	5 490 949	32 925 904
3.Põhivara kulum / Amortization	75 698	55 504	76 000
4. Eelmise aasta ületulev jääk / Transfer from 1999	455 243	45 356	76 253
Tulem aasta lõpuks / Annual result	76 253	455 253	253

КРАТКИЙ ОБЗОР

СКОЛЬКО СУЩЕСТВУЕТ ТРАКТОВ ОК ИНТЕГРАЦИИ?

Часто интеграцию связывают, прежде всего, с теми политическими решениями, которые касаются гражданства или статуса иностранца людей, переехавших жить в Эстонию после II мировой войны.

Деятельность Целевого учреждения интеграции основывается на убеждении, что интеграция – это процесс, который происходит прежде всего на социальном и культурном уровнях. Исследования показывают, что взаимоотношения двух разноязычных общин за последнее время существенно изменились. По крайней мере, половина тех, кто в начале 90-х не знал эстонского языка, постарались его изучить. Но с точки зрения общества как целостного организма, этот признак интегрированности не является достаточным. Именно поэтому в государственной программе на 2000-2007 гг. были определены следующие основные области и цели:

- **коммуникативно-языковая интеграция**, т. е. воспроизводство в Эстонии единого информационного пространства и эстоноязычной среды в условиях культурного многообразия и толерантности;
- **политико-правовая интеграция**, т. е. формирование лояльного эстонскому государству населения и уменьшение количества людей, не имеющих гражданства Эстонии;
- **социально-экономическая интеграция**, т.е. достижение большей конкурентоспособности и социальной мобильности в обществе независимо от этнических или языковых признаков.

Учитывая, что основные цели интеграции долгосрочны, и что их достижение занимает не один год, были намечены промежуточные цели. Эти промежуточные цели сгруппированы по областям деятельности в подпрограммы:

- **Образование**
- **Образование и культура этнических меньшинств**
- **Обучение эстонскому языку взрослых**
- **Общественная компетентность**

Данный ежегодник представляет собой отчет об использовании и распределении Целевым учреждением интеграции госбюджетных и международных средств в рамках вышеназванных подпрограмм.

I. ПОДПРОГРАММА «ОБРАЗОВАНИЕ»

В школе приобретаются навыки языка и основные знания. Поэтому на область образования направлена большая часть интеграционных средств и именно в этой области ведётся множество различных видов деятельности.

Две основные цели подпрограммы являются основой для планирования видов деятельности:

- а) выпускник основной школы общественно компетентен и владеет эстонским языком на среднем уровне;
- б) молодые люди, получившие среднее образование, владеют языком на уровне общения, способны работать и учиться на эстонском языке.

Виды деятельности подпрограммы «Образование»:

1. УЧЕБНЫЕ МАТЕРИАЛЫ ПО ЭСТОНСКОМУ ЯЗЫКУ КАК ВТОРОМУ ЯЗЫКУ

Цель:

Сформировать систему обучения эстонскому языку как второму языку, в которой используются разностронние и современные учебные материалы, учитывающие взаимовлияние языков, чтобы иноязычные дети и молодежь изучали эстонский язык мотивированно и результативно.

Сюда относятся следующие виды деятельности:

- Приобретение средств, помогающих формированию среды, способствующей изучению языка и разработка учебных материалов.
- Подготовка разнообразных учебных материалов по изучению эстонского языка как второго языка.
- Учебные материалы, способствующие обучению предметам на эстонском языке, а также освоению эстонского языка.

2. ЛАГЕРЯ ЭСТОНСКОГО ЯЗЫКА, ИЗУЧЕНИЕ ЯЗЫКА В СЕМЬЯХ

Цель:

Развитие и внедрение модели обучения эстонскому языку в языковых лагерях и семьях.

Обучение эстонскому языку в языковых лагерях и в семьях финансировалось следующим образом:

- Из госбюджета 1 238 159 крон (в т.ч. Целевое учреждение интеграции 238 159 крон, Министерство сельского хозяйства 1 000 000 крон);
- Северные страны/Великобритания/ ООН «Поддержка Государственной программы интеграции» 2 493 280 крон;
- Программа Евросюза Phare по обучению эстонскому языку 2 125 888 крон.

3. ПОВЫШЕНИЕ КВАЛИФИКАЦИИ УЧИТЕЛЕЙ

Цель:

Целенаправленно расширить основное и дополнительное обучение учителей эстонского языка как второго языка и учителей-предметников, чтобы работающие в иноязычной школе учителя соответствовали

требованиям квалификации.

Сюда относятся следующие виды деятельности:

- Повышение квалификации учителей эстонского языка как второго языка.
- Повышение квалификации учителей- предметников в области эстонского языка и другое обучение.

4. ПОДДЕРЖКА РАБОТЫ ПО РАЗВИТИЮ ШКОЛ

Цель:

Создать в школах условия, обеспечивающие работу учебных групп на эстонском языке и владение выпускниками школ эстонским как вторым языком на уровне, необходимом для общения в быту и на рабочем месте.

Сюда относятся следующие виды деятельности:

- Поддержка иноязычных учеников в эстоноязычной школе.
- Программа стипендий для окончивших высшую школу и приступающих к работе учителей эстонского языка как второго языка.
- Сотрудничество по развитию учебных программ эстонских и русских школ.
- Углубленное изучение эстонского языка как второго языка в высших школах.
- Сотрудничество школ с эстонским и русским языками обучения.
- Разнообразить учебные материалы по граждановедению и учебные материалы Estica.
- Повышение квалификации организаторов по интересам и молодежных работников по вопросам граждановедения и мультикультурной школы.

Образование

1. Учебные материалы по эстонскому языку как второму языку 3 889 600
2. Лагеря эстонского языка, изучение языка в семьях 5 857 327
3. Повышение квалификации учителей 754 500
4. Поддержка работы по развитию школ 2 242 070

Всего 12 743 497 крон

II. ПОДПРОГРАММА «ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛЬТУРА ЭТНИЧЕСКИХ МЕНЬШИНСТВ»

Цель:

Дать возможность этническим меньшинствам получать образование на родном языке и сохранить свою культуру. Целевыми группами являются как коренные национальные меньшинства, так и национальные меньшинства, приехавшие в Эстонию во второй половине 20 века.

В рамках этой подпрограммы предусмотрены следу-

ющие виды деятельности:

Образование и культура этнических меньшинств

1. Разработка материалов, знакомящих с многообразием культур в Эстонии 556 986
2. Поддержка национальных культурных обществ, художественных коллективов и воскресных школ 1 208 300
3. «Круглый стол» национальных меньшинств 80 000

Всего 1 845 286 крон

III. ПОДПРОГРАММА «ОБУЧЕНИЕ ВЗРОСЛЫХ ЭСТОНСКОМУ ЯЗЫКУ»

Согласно результатам исследований по национальным вопросам, которые проводились в разное время, большинство эстонцев связывает результативность интеграции в основном с умением неэстонцев общаться на эстонском языке. В то же время знание государственного языка помогает уменьшить отчужденность неэстонцев от общественной жизни. Учитывая это, в ближайшие годы одной из важнейших целей государственной программы является создание возможностей для улучшения знания эстонского языка и повышение социокультурной компетентности взрослых неэстонцев.

Из названия подпрограммы следует, что целевой группой являются взрослые, кто уже закончили своё школьное или высшее образование, когда имеются хорошие возможности изучать эстонский язык. Исследования показывают, что в знании эстонского языка взрослые значительно уступают молодежи, но в то же время с их стороны имеется достаточно большой интерес к обучению эстонскому языку и языковой практике.

В рамках этой подпрограммы предусмотрены следующие виды деятельности:

Обучение эстонскому языку взрослых

1. Поддержка системы сдачи экзаменов, определяющих уровень владения эстонским языком 197 100
2. Поддержка развития методики обучения 1 450 000
3. Поддержка обучения взрослых эстонскому языку 9 557 157
4. Разъяснение необходимости изучения языка 1 400 000

Всего 12 604 257 крон

IV. ПОДПРОГРАММА «ОБЩЕСТВЕННАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ»

Общественная компетентность означает способность личности к адекватному поведению на всех уровнях общественной жизни. Ключевым фактором ее формирования является возможность людей объединяться на основе общих интересов (область третьего сектора), доступ к объективной информации и изменение общественных установок (в области СМИ и общественного мнения).

Основным вопросом успешной интеграции является взаимные более открытые и толерантные политические установки.

Общие задачи подпрограммы «Общественная компетентность»:

Учитывать потенциал неэстонцев, сознательно привлекать их в процессы решения и программы развития.

Внедрение концепции мультикультурного общества Эстонии и ознакомление общественности с культурами этнических меньшинств, живущих в Эстонии.

Общественная компетентность

1. Сотрудничество третьего сектора и государства

268 000

2. Поддержка молодежных организаций и ученических самоуправлений неэстонцев	597 700
3. Поддержка освещения темы интеграции в эстоноязычных и русскоязычных СМИ	398 100
4. Поддержка программы образования в области СМИ	300 000
5. Поддержка двуязычных СМИ	

Всего 3 519 207 крон

V. УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПРОГРАММОЙ, ПОВЫШЕНИЕ ЕЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ И ЕЁ ОЦЕНКА

Эта подпрограмма состоит из двух частей:

1. Управление и оценка области ответственности Целевого учреждения интеграции.
2. Повышение эффективности деятельности учреждений, связанных с интеграцией.

Управление государственной программы, повышение ее эффективности и её оценка.

Всего 4 516 837 крон

INTEGRATSIOONI SIHTASUTUSE NÕUKOGU / BOARD OF INTEGRATION FOUNDATION

Katrin Saks	Rahvastikuminister Nõukogu esimees <i>Minister without portfolio for Ethnic Affairs Chairman of the Board</i>
Mati Heidmets	Tallinna Pedagoogikaülikool, Sotsiaalteaduskonna dekaan <i>Tallinn Pedagogical University, Faculty of Social Sciences, Dean</i>
Sergei Issakov	Tartu Ülikool, Filosoofiateaduskonna emeriitprofessor <i>Tartu University, Lecturer</i>
Robert Juhkam	ÜRO Arenguprogrammi nõunik <i>UNDP Programme Advisor</i>
Marju Lauristin	Riigikogu liige <i>Member of Parliament</i>
Tõnis Lukas	Haridusminister <i>Minister of Education</i>
Tanel Mätlik	Rahvastikuministri nõunik <i>Councillor to the Minister for Ethnic Affairs</i>
Vello Pettai	Tartu Ülikool, Politoloogia osakonna lektor <i>Tartu University, Faculty of Social Sciences, Lecturer</i>
Leo Raidma	Ida-Viru Maavalitsus, Haridus- ja kultuuriosakonna juhataja <i>Head of Department of Education and Cultural Affairs</i>
Gea Rennel	Välisministeerium <i>Ministry of Foreign Affairs</i>
Tiit Sepp	Siseministeeriumi asekancler <i>Ministry of Internal Affairs, Deputy Secretary General</i>
Andra Veidemann	Rahvaliidu fraktsioon, nõunik <i>Advisor to the political party "Rahvaliid"</i>

TÖÖTAJAD / STAFF

Mati Luik sihtasutuse juhatuse esimees <i>Director</i>	<i>m.luik@anet.ee</i>
Mariana Jaanimägi Juhataja abi <i>Aid to the Director</i>	
Kristina Riis sekretär-assistent <i>Secretary-assistant</i>	<i>kristinar@anet.ee</i>
Raido Valdre Raamatupidaja <i>Accountant</i>	<i>raido@anet.ee</i>
Eda Seelmann Põhjamaade/Suurbritannia/ÜRO Arenguprogrammi projekti juhi kt <i>Programme Manager, Nordic/United-Kingdom/UNDP Project Support to the National Integration Programme</i>	<i>eda@anet.ee</i>
Martin Kruus Põhjamaade/Suurbritannia/ÜRO Arenguprogrammi projekti spetsialist <i>Programme Specialist, Nordic/United-Kingdom/UNDP Project Support to the National Integration Programme</i>	<i>nordicun@anet.ee</i>
Kätlin Köverik Põhjamaade/Suurbritannia/ÜRO Arenguprogrammi projekti assiseant <i>Programme Specialist, Nordic/United-Kingdom/UNDP Project Support to the National Integration Programme</i>	<i>katlink@hm.ee</i>
Katrin Tamme Noorsootöö projektijuht <i>Project Manager in Youth Projects</i>	<i>katrint@anet.ee</i>
Ave Härsing EL Phare eesti keele õppe programmi koordinaator <i>Coordinator, EU PHARE Estonian Language Training Programme</i>	<i>ave@anet.ee</i>
Leelo Kingisepp EL Phare eesti keele õppe programmi nõunik <i>Advisor, EU PHARE Estonian Language Training Programme</i>	<i>leelo@anet.ee</i>
Hille Hinsberg EL Phare eesti keele õppe programmi projektijuht <i>Project manager, EU PHARE Estonian Language Training Programme</i>	<i>hille@anet.ee</i>
Karin Rätsep EL PHARE eesti keele õppe programmi projektijuht <i>Project Manager, EU PHARE Estonian Language Training Programme</i>	<i>karinr@anet.ee</i>

INTEGRATSIOONI SIHTASUTUS

INTEGRATION FOUNDATION

Liimi 1, Tallinn 10621

Telefon/Phone: 6 599 021

Faks/Fax: 6 599 022

E-post/E-mail: meis@anet.ee

www.meis.ee